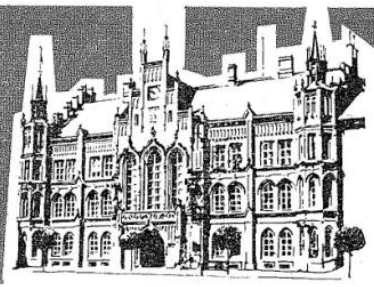
Novobydžovský

ROČNÍK I.
27. 6. 1974

Číslo 2

ZPRAVODAJ

PERSPEKTIVY MĚSTA NOVÉHO BYDŽOVA

Zdeněk MACHAČ, tajemník MěstNV

Usnesením vlády ČSR č. 283 ze dne 24. listopadu 1971 je našemu městu určen charakter střediska obvodního významu. V obvodu Nového Bydžova jsou určena jako střediska místního významu Chlumec nad Cidl., Nechanice a Smidary.

Naše město si jako střední stupeň soustavy osídlení musí udržet a dále rozvíjet městský charakter a postupně doplnit úplný standart občanské vybavenosti, sloužící jak místnímu obyvatelstvu, tak obyvatelstvu celého spádového obvodu.

Na základě tohoto usnesení bylo přikročeno k zpracování podrobných územních plánů jednotlivých částí města i k revizi a přepracování směrného územního plánu města. Všechny tyto dokumenty se po schválení radou MěstNV a radou ONV stanou závaznými normami pro výstavbu ve městě.

V sídlišti za tratí je postaveno 57 rodinných domků, zbývá ještě dokončit 35, z nichž je již mnoho rozestavěno. Postupně jsou budovány i inženýrské sítě, chodníky a vozovky. V letošním roce bude zahájena i výstavba moderní prodejny.

Za sokolovnou bude ještě postaveno 264 bytových jednotek, ústřední kotelna, obchod, restaurace, pavilón služeb a mateřská škola i jesle. V souvislosti s touto výstavbou je nutno zajistit čištění odpadních vod.

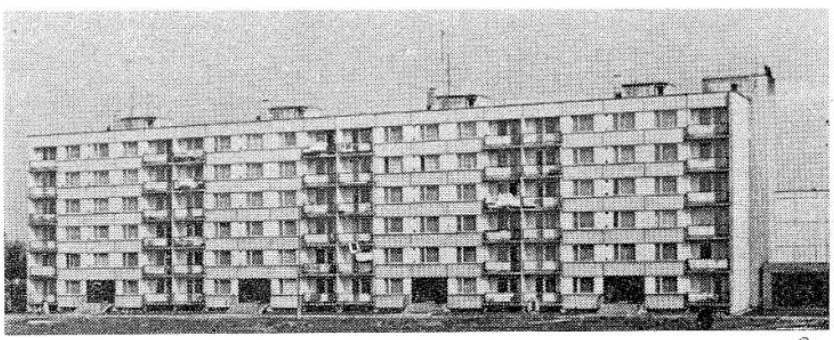
Je zpracován i plán asanace a rekonstrukce středu města. Na ploše 26,3 ha je nyní 352 domů se 706 byty, ve kterých žije 1703 obyvatel. Ve špatném a velmi špatném stavu je však 70% všech budov, nemluvě o různých přístavbách a nádvorních stavbách, které situaci ještě zhoršují. Více než polovina bytů má jen 1 nebo 2 místnosti. Plán asanace předpokládá ponechat 330 starých bytů a vystavět 931 nových. Zvýšením podlažnosti se nejen zvýší počet obyvatel v centru města, ale ještě zůstane dostatek volných ploch pro veřejnou i ostatní zeleň. Je pamatováno i na výstavbu a rekonstrukci zařízení občanské vybavenosti, obchodu a služeb. Již letos byla zahájena výstavba automatické telefonní ústředny.

Realizace všech těchto záměrů si vyžádá i rekonstrukci inženýrských sítí.

Zahájení a rychlost postupu výstavby ve středu města závisí na mnoha okolnostech, zejména na možnostech postupného uvolňování potřebných ploch, zajištění náhradních bytů alespoň pro první etapu a samozřejmě bude možno postupovat podle možností finančního zajištění a dodavatelských kapacit stavebních organizací.

Závěrem je nutno zdůraznit znovu, že jde o úkol dlouhodobý, který bude realizován postupně po etapách po řadu let.

Perspektiva rozvoje města je tedy plánovitě připravována a zajišťována a podle těchto plánů bude také postupně realizován rozvoj bytové výstavby, technické i občanské vybavenosti v našem městě.

Moderní panelový dům za sokolovnou *Foto J. Prokop*

Zapojení těžkých mechanizačních strojů do výstavby parkoviště automobilů u nemocnice *Foto J. Prokop*

KOZOŇOVA BRIGÁDA V OSP

Bylo jich pět. Spojil je zájem o dobrou věc. Vytvořili dobrý kolektiv a rozhodli se ustavit BSP. Byla to jejich brigáda, která v OSP rozhýbala socialistickou soutěž.

„Naše mládežnická brigáda socialistické práce byla založena v roce 1971," vzpomíná vedoucí brigády Alexander Kozoň. „Na pracovišti jsme byli středem pozornosti. Mnozí se na nás dívali s nedůvěrou, ztěžovali nám práci a našli se i takoví, kteří byli schopni házet nám klacky pod nohy," končí své vyprávění vedoucí brigády.

Vytvořený kolektiv měl od samého počátku plnou podporu u vedoucích pracovníků v podniku. Vedení podniku i střediska vycházelo vstříc potřebám brigády. „Díky pomoci stranické a odborové organizace podniku jsme překonali počáteční potíže. A věřte, nebylo to vskutku někdy lehké," svěřuje se člen brigády Jiří Ešner.

Titul brigáda získala v roce 1973. V OSP kolektiv je označován za průkopnický. Říkají mu zde první vlaštovka. Po něm následovaly další kolektivy. Dnes jich soutěží o získání titulu již šest.

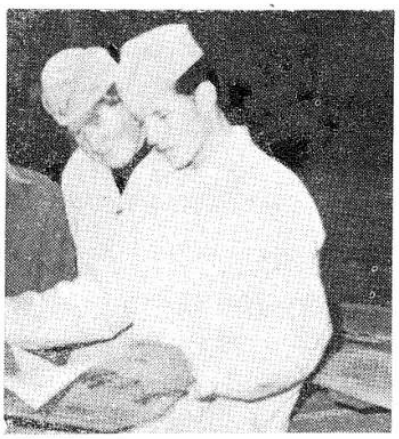
Vedoucí střediska OSP v Chlumci nad Cidlinou Miroslav Bareš mi vyprávěl o plnění náročných úkolů, které byly brigádě svěřeny na odloučeném pracovišti ve Vysokém Mýtě v prostoru sovětské posádky. Odvedli tam kus pořádné práce, za kterou jim patří poděkování.

„Ve Vysokém Mýtě jsme poznali opravdové přátele. Osobní styk se sovětskými vojáky nám dovolil vzájemně se blíže poznat", říká A. Kozoň. A dále pokračuje: „Naše přátelské styky trvají i dnes. Neustaly. S mnohými si dopisujeme."

Jako vzorný pracovník OSP byl s. Kozoň v loňském roce vybrán za odměnu na zájezd do Sovětského svazu. Vzpomínal na dojmy, které v něm zanechal pobyt v Moskvě a dalších sovětských městech. Z cesty si přivezl cenné poznatky pro svou práci. „Neumíte si představit radost ze setkání se svým přítelem v Jerevanu. Poznali jsme se právě ve Vysokém Mýtě — tehdy byl ještě vojákem; dnes již pracuje v civilu ve své rodné zemi," zakončil zajímavé vyprávění A. Kozoň.

„My, členové BSP při OSP Nový Bydžov se na počest 30. výročí SNP a 30. výročí osvobození naší vlasti zavazujeme . . ." — tak začíná socialistický závazek brigády uzavřený k nadcházejícím historickým výročím. Hlavní důraz klade brigáda na splnění celoročního plánu o měsíc dříve. Nad plán chtějí odvést práci za 55 000 Kčs. Úkoly nejsou malé. Je v nich skryto kus poctivé práce pro společnost.

Celý kolektiv se připravuje na důstojnou oslavu 30. výročí SNP. Uskuteční zájezd do Banské Bystrice. Setkají se s přímými účastníky bojů za povstání a navštíví památná místa.

Ve chvilce odpočinku

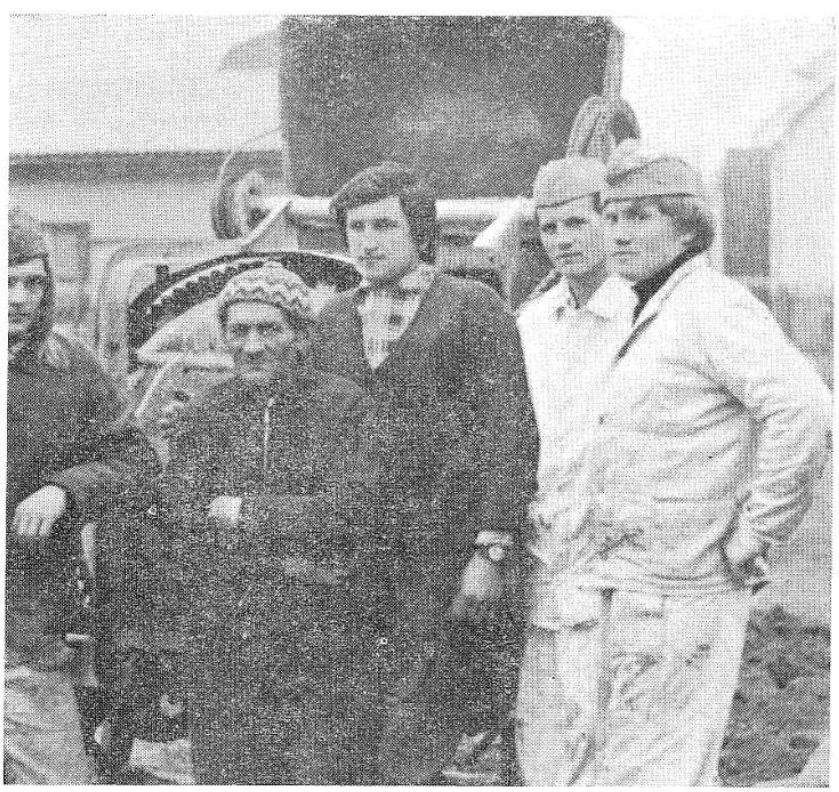
Na významné výročí se připravují už nyní. Na krátkých schůzkách si připomínají boje na Slovensku. Nad stránkami tisku diskutují o událostech ve světě.

Nakonec jsem položil členům brigády otázku: „Co byste chtěli vzkázat jiným kolektivům a jak chápete část hesla brigád socialistické práce, socialisticky žít?" Odpovídat začal vedoucí brigády A. Kozoň: „Vy, kteří chcete utvořit brigádu socialistické práce, nebojte se potíží." „A ten, kdo má rád svou práci, chce pomáhat druhým a být aktivním budovatelem socialistické společnosti, najde v kolektivu brigády uplatnění," doplňuje odpověď Jiří Ešner. M. Hnojil se přidává: „Zájem o člověka je na prvním místě. Člověk musí mnohdy překonávat sám sebe, musí kolektivu podřídit i část svého soukromí."

Jak hodnotí brigádu a její výsledky na podniku a ve středisku? Na to jsem se zeptal vedoucích pracovníků.

Odpovídá s. Jaroslav Prokeš, vedoucí KPÚ podniku: „Kozoňova brigáda je první, která titul získala. V podniku byla i dříve řada soutěžících kolektivů, ale ty se dříve či později rozpadly. Tito byli první — naše vlaštovka — podchytili zájem a pro ostatní se stali příkladem."

Vedoucí střediska Miroslav Bareš mi řekl: „Vysoce hodnotíme i překonání překážek, které jim byly často kladeny přes cestu. Neodradilo je ani mnohdy nesprávné myšlení některých lidí. Vzali to zkrátka doopravdy a za správný konec." Rudolf Dunka, mistr, o brigádě hovoří pochvalně: „Není problém dát kolektiv dohromady, ale správně ho vést a dosáhnout vytčeného cíle. V tom je velký klad naší brigády. Dva členové, kandidáti strany, byli odměněni diplomem ÚV KSČ k 50. výročí založení strany. O dobrých pracovních výsledcích hovoří i předané stavby. Během socialistické soutěže byly předány tři stavby ve vzorné kvalitě." Tečku za naším rozhovorem udělal s. Jaroslav Prokeš. Říká: „Brigáda nepatří k velkým kolektivům. Po překonání potíží a získání zkušeností se zařadila do čela socialistické soutěže v OSP. Stala se nepostradatelným pomocníkem při výchově nového socialistického člověka."

Průkopníci socialistických forem práce v OSP Text a foto Zdeněk Pšenička

ZA ANTONÍNEM TOMANEM

Dvacetiletý řečník Antonín Toman se v červenci 1921 objevil na velkém táboru lidu ve Smidarech. Pro zmínku o životě v SSSR byl udán pro pobuřování. Jako zaměstnanec dělnického konsumu v Novém Bydžově (v dnešní Dukelské ul.) zaplatil pokutu 50 Kč, protože dětem rozdával rozvrh hodin, na němž byl nápis Čest práci. V roce 1926 zakládal ve městě Svaz proletářských bezvěrců. V dubnu 1930 městská rada zamítla jeho žádost, aby se tábor lidu na 1. máje konal na náměstí. V době hospodářské krize vedl A. Toman demonstraci nezaměstnaných dělníků k radnici. Četníci je vytlačili do ulic a A. Toman byl odveden na četnickou stanici. Bylo to v r. 1933, kdy berní vykonavatel se strážníkem obcházeli majitele holíren a na úhradu dlužných daní jim zabavili 118 Kč a niklové hodinky a kdy městská rada vydávala pro nezaměstnané almuženky po 10 a 20 hal. Doba byla předtuchou fašistického temna, které se brzy přihnalo do naší země. Antonín Toman jako aktivní člen KSČ byl zatčen gestapem a nejkrásnější léta života musel trávit v hnědém moru koncentračních táborů Buchenwald a Dachau.

Osud mu dopřál, že se dočkal osvobození vlasti. A. Toman se hned pustil do budovatelské práce. Byl zvolen předsedou národního výboru v Novém Bydžově od r. 1945 do r. 1947, kdy z města přešel na jiné pracoviště.

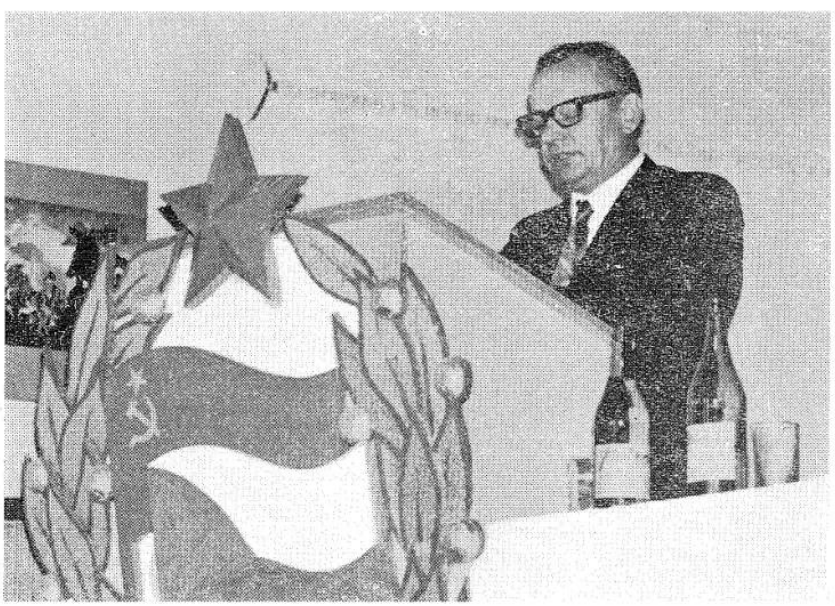
V r. 1971 se soudruh Antonín Toman přišel potěšit mezi své dobré známé do Nového Bydžova. Jako řečník na prvomájové manifestaci se s našimi občany pozdravil naposled. Jeho návštěva v listopadu téhož roku byla poslední. Za své zásluhy byl jmenován zasloužilým členem KSČ, čestným občanem města a obdržel vyznamenání SČSP.

Podzim svého života, který věnoval boji za práva dělnické třídy, trávil na odpočinku v Praze, kde 9. března 1974 zemřel. Čest jeho památce! - Du -

Z jednání městské konference SČSP

Dne 27. března 1974 se konala v Městském agitačním středisku (v síni Zd. Dvořáka) městská konference SČSP. V hezkém prostředí se sešlo 120 delegátů všech základních organizací SČSP ze závodů, škol i ostatních zařízení, za předsednický stůl zasedla řada hostů. V úvodu vystoupily s krátkým kulturním programem žákyně ZDŠ v Karlově ulici.

Hlavní referát přednesl předseda městského výboru SČSP s. František Zita. V první části svého projevu se zabýval mezinárodní situací v politické i hospodářské oblasti. Vyzdvihl význam politiky SSSR pro zmírňování mezinárodního napětí a pro upevňování a zabezpečení světového míru. Zdůraznil také, jaký význam má pro nás spojenectví a spolupráce se SSSR, zvláště v současné době, kdy západní země jsou zmítány energetickou a hospodářskou krizí. V druhé části projevu hodnotil s. Zita práci ZO i městského výboru SČSP v našem městě, poděkoval za dobrou práci a přednesl návrh, jak by měl SČSP pracovat v příštím období.

Soudruh F. Zita při slavnostním projevu na městské konferenci SČSP
Foto J. Prokop

Po hlavním referátu následovala diskuse, ve které vystoupilo deset zástupců z jednotlivých ZO SČSP. V průběhu diskuse byl účastníky konference srdečně přivítán vzácný host — velitel sovětské komandatury v Hradci Králové.

V diskusi hovořili delegáti o aktivní práci členů SČSP v jednotlivých organizacích. Zvlášť hodnotné byly příspěvky s. ing. J. Brychty a s. Hrubé ze SZTŠ, kteří hovořili o výchovné práci s mládeží a soutěži o titul Brigáda socialistické práce SČSP. Velmi dobrou prací se mohla pochlubit i organizace v jednotě, která má dlouholeté přátelské styky se sovětskou družební posádkou. Také ZO na školách již tradičně zvou sovětské vojáky do škol na besedy, žáci se na tyto besedy těší a pečlivě připravují. V dětském zdravotním středisku soutěží o titul BSP - SČSP kolektiv lékařek a zdravotních sester. Aktivně začal pracovat Klub přátel sovětského filmu.

Diskuse ukázala, že práce členů SČSP je bohatá, rozmanitá, záslužná a že členové SČSP se podílejí na veškeré masově politické práci jak na svých pracovištích, tak také ve městě.

Na závěr městské konference byl zvolen nový městský výbor SČSP, jehož předsedou se opět stal s. Frant. Zita. Z usnesení konference vyplývá, že SČSP jako složka Národní fronty se bude i nadále aktivně podílet na plnění závěrů XIV. sjezdu KSČ i VII. sjezdu SČSP. Dagmar Hlaváčková

Na počest Vladimíra Iljiče Lenina

U příležitosti 104. výročí narození V. I. Lenina uspořádal městský výbor SČSP ve spolupráci se školami „Podvečer ruské a sovětské poezie, prózy a hudby".

V úvodu tohoto pořadu promluvil soudruh František Zita, předseda Městského výboru KSČ, z jehož projevu vyjímáme:

„Vzpomínáme výročí, které jednou v historii lidstva se stane nejvýznamnějším - výročí narození V. I. Lenina. Od té doby uplynulo již 104 let.

Jeho jméno zná dnes již celý svět. Soudruh Lenin byl vědec, diplomat, státník, politik a revolucionář, který celý svůj život zasvětil práci pro nový a svobodnější život člověka i celé společnosti. Byl si vědom velkého historického poslání dělnické třídy — uskutečnit největší politický převrat v historii lidstva. Revolučními i pozvolnými proměnami, obtížnou hospodářskou i diplomatickou cestou dovršit vítězství socialismu a komunismu na naší planetě. Od samého počátku sledovalo Leninovo učení nejen zájem jedné země, nýbrž všeho lidstva.

Jeho teoretická a praktická politická činnost byla realizována na přelomu 19. a 20. století. Lenin se opíral o teoretické závěry Karla Marxe a Bedřicha Engelse. Jejich myšlenky rozvinul v podmínkách epochy imperialismu, dal odpověď na základní otázky společenského vývoje, na jejichž vyřešení závisel osud mezinárodního revolučního hnutí, osud lidstva. S jeho jménem i učením jsou spjaty největší revoluční události 20. století, které hluboce změnily sociální tvářnost světa a znamenaly rozhodný nástup lidstva k socialismu a komunismu.

Byl prvním marxistickým vůdcem dělnické třídy v dějinách, který se postavil do čela boje lidových mas za uskutečnění myšlenek vědeckého komunismu, řídil vítěznou proletářskou revoluci v carském Rusku.

Již v začátku moci dělnické třídy zdůrazňoval význam mírového soužití. Také dnes jedním z hlavních principů sovětské zahraniční politiky je udržení míru v podmínkách vzájemného soužití států s rozdílným společenským zřízením."

V další části referátu poukázal s. Zita na význam jednoty revolučních sil, vzájemnou spolupráci zemí socialistického společenství, na důsledný boj proti sociálreformismu, revizionismu, dogmatismu, sektářství a nacionalismu. Zdůraznil význam Leninova díla pro současnost a pokračoval:

„Rok 1968 u nás je příkladem, kdy se začal vytvářet jiný, jakýsi demokratický socialismus, ve své podstatě buržoazní. Byly konstruovány vlastní teorie nechvalně známých Císařů, Dubčeků, Smrkovských, Šiků a dalších, obratně podporovaných západním kapitalistickým systémem. Tyto teorie nesměřovaly nikam jinam, než zpět k buržoaznímu pořádku, jaký dnes můžeme vidět na příkladu Chile."

Pak s. Zita zdůraznil význam znalostí zásad Leninova učení a jejich respektování v současném složitém vývoji mezinárodních vztahů. Poukázal též na čisté charakterové a osobní vlastnosti soudruha Lenina a v závěru řekl:

„Význam Leninova odkazu, nevyčerpatelného zdroje revolučního myšlení a jednání, je vpravdě neocenitelný. Leninismus byl, je a navždy zůstane praporem všech bojovníků proti imperialismu, za mír, národní nezávislost, sociální pokrok, demokracii a socialismus, za úplné vítězství komunistických ideálů."

— tl —

10 let Jabloneckých skláren

Právě před deseti lety zapustil kořeny v Novém Bydžově sklářský a bižuterní průmysl. Odsunul tak z tradičních pozic především průmysl textilní a keramický a začal psát nové stránky v kronice průmyslové výroby našeho města.

Pojem sklo a bižuterie byl do té doby spojován s proslulou oblastí Jablonecka a Železnobrodska. Nedostatek pracovních sil v těchto oblastech a nároky na zvýšení výroby i exportu si vynutily nové řešení. Tak se dostalo sklo až do Nového Bydžova. Zprvu se ozývaly i nedůvěřivé hlasy, které tvrdily, že nové odvětví zde nemá budoucnost, že se lidé nenaučí pracovat se sklem. Snad měly tehdy i částečnou pravdu. Sklářství je opravdu tradiční řemeslo, ve kterém je třeba spojit cit s vytrvalostí a zručností. Přes všechny potíže, které v začátcích byly, lze odpovědně konstatovat, že v Novém Bydžově vyrostla za deset let trvání nová generace sklářů, lidí různých profesí, kteří měli chuť i odvahu se sklem se porvat.

Největším závodem sklářského průmyslu ve městě jsou JABLONECKÉ SKLÁRNY, n. p., Desná. Tvoří dnes jeden ze základních pilířů celého podniku. Nosným programem závodu je výroba broušených lustrových ověsů. Surovina, tj. hrubé výlisky, je dovážena především ze základních závodů v Desné, u nás dostává svůj konečný tvar i lesk. Práce je to velmi náročná a zodpovědná, u některých složitějších tvarů trvá zaučení brusiče až jeden rok. Rovněž výstupní kontrola je velmi přísná, protože kvalita je rozhodujícím faktorem jak pro domácí, tak i zahraniční odběratele. Broušený křišťál je výhodným exportním artiklem, který vyvážíme prostřednictvím Skloexportu v Liberci do mnoha států všech kontinentů.

Většina skla se brousí ručně, je to tedy nejen náročné a složité, ale na druhé straně i výhodné pro zaměstnance, protože většina operací je zařazena do nejvyšších kvalifikačních tříd. Plán však vyžaduje stálý nárůst objemu výroby, a proto existuje v závodě vývojové mechanizační středisko, které konstruuje nové brousící stroje. Přechází se tak na strojní broušení. Zároveň jsou tak plněny náročné úkoly komplexní socialistické racionalizace. Brousící stroj nahradí až tři zaměstnance v jedné směně. Některé operace broušení však mechanizovat nelze, tyto výrobky ponesou i nadále pečeť poctivé ruční práce.

Významný podíl na tvorbě hrubého obratu má i výroba skleněné stavební mozaiky. Používá se převážně k obkladu fasád moderních staveb. Většinu produkce odebírá hlavně střední a východní Slovensko; i několik staveb v Maďarsku má svůj „kabát" z naší mozaiky.

Koncem šedesátých let vznikla myšlenka vyrábět kompletní křišťálová svítidla. Z počátku to byly malé série ve čtyřech různých provedeních. Od roku 1970 se však svítidla vyrábějí ve velkém a rozvoj v této oblasti zaznamenal prudký vzestup. Pro srovnání uvádíme: Na začátku, počítáme-li rok 1970, se vyrobila svítidla v hodnotě asi čtvrt miliónu korun. V loňském roce to bylo již více než za 11 miliónů Kčs a v příští pětiletce má výroba stoupnout nejméně na dvojnásobek současné produkce.

Závod má vlastní středisko, které vyvíjí nové typy — dnes je to již více než 30 různých závěsných, nástěnných, stolních a stojanových svítidel. Letošní novinkou bude kolekce ramenových svíčkových svítidel. Nyní se připravuje jejich výroba, aby se včas a v alespoň omezeném množství dostala na předvánoční trh. Zájem o svítidla je značný, lustry s visačkou „Jablonecké sklárny, Nový Bydžov" se dobře prodávají v celé republice. Dělají tak čest nejen závodu, ale i městu samotnému. Část výroby exportujeme do SSSR — naše svítidla se zúčastnila výstav v SSSR, Bulharsku, Maďarsku, Jugoslávii, USA a Kanadě.

Iniciativa a zručnost našich pracovníků dala základ dobré tradici a vytvořila příznivé podmínky pro perspektivní rozvoj sklářského průmyslu v našem městě. Všem je tato skutečnost známa, a proto se snaží tuto tradici posilovat.

Téměř sto dvacet pracovníků, sdružených v jedenácti kolektivech, se uchází o získání hrdého titulu „Brigáda socialistické práce". Některé kolektivy byly založeny před dvěma lety, nejmladší jsou z letošního jara. Ty první se již letos dočkají svého ocenění. U příležitosti desetiletí závo-

du obdrží bronzový odznak s titulem BSP. Tím však jejich poslání samozřejmě neskončí, budou nadále oporou hospodářského vedení v plnění náročného výrobního programu i vzorem pro další pracovníky v rozvoji socialistické soutěže.

Na významných úspěších, kterých bylo dosaženo v uplynulých deseti letech, se podílejí všichni zaměstnanci závodu a patří jim za to dík i uznání. Ať již to jsou dělníci či technici z brusírny, výroby svítidel a mozaiky nebo pracovníci ostatních pomocných, avšak nepostradatelných provozů. Na technickém pokroku se nemalou měrou podílí naše vývojové středisko se štábem kvalifikovaných odborníků.

A co říci na závěr? Přejeme si, aby sklářská tradice, která zde byla vytvořena, pokračovala a rozvíjela se úspěšně i v dalších letech. Iniciativa a uvědomění pracovníků závodu jsou v tomto směru dobrým předpokladem i zárukou. Petr Linka

Pohled do provozovny Jabloneckých skláren *Foto L. Kruliš*

Naše JZD Nový život v r. 1973

Výsledky hospodaření JZD Nový život v Zábědově byly hodnoceny na výroční schůzi družstva dne 8. března. Vcelku můžeme říci, že výsledek hospodaření družstva za rok 1973 byl příznivý a že se JZD — až na jeden úsek výroby — se svými úkoly vyrovnalo a plánované úkoly nejen splnilo, ale v převážné většině ukazatelů i překročilo.

Přesto, že rok 1973 byl klimaticky velmi nepříznivý, byla rostlinná výroba vůbec nejúspěšnějším úsekem hospodaření. Produkce rostlinné výroby byla překročena proti plánu o 11,5%, proti roku 1972 byla vyšší o 13,5% a v porovnání s minulými roky hospodaření družstva dosáhla nejvyšších ukazatelů. Zásluhu na tom má hlavně zvýšená výroba obilovin, dobré výsledky v pěstování cukrovky a změna kultur na části luk, dosud málo produktivních nebo vůbec neproduktivních.

Nejúspěšnější složkou rostlinné výroby byly obiloviny. Bylo vyrobeno dosud nejvyšší množství obilovin za celou dobu trvání družstva a dosaženo nejvyššího hektarového výnosu — 48,5 q po ha. Přes nepříznivé povětrnostní podmínky bylo dosaženo nejvyšší výroby cukrovky od roku 1964, kdy byla větší plocha cukrovky, a nejvyššího hektarového výnosu od roku 1960 — 439 q po ha. Dodávku brambor jsme dokonce splnili na 252%.

Nejslabším článkem rostlinné výroby byla výroba píce, kde se jednak silně projevil nedostatek srážek během roku, jednak nízká kvalita luk a jejich poškození prováděním regulace Cidliny, zejména v oblasti Vysočan a Zachrašťan. Proto po ukončení regulace Cidliny JZD přistupuje k orbě luk a zavádění luk střídavých se zaručeným předpokladem vyšší výroby na jednotce plochy. Sucho loňského roku značně ovlivnilo také výrobu píce na orné půdě — směsek, kukuřice a jetelů, což se přímo projevilo i v živočišné výrobě.

25 let socialistického zemědělství. - Zdravíme naše zemědělce JZD Nový život Zábědov i celého Bydžovska.

Živočišná výroba zaznamenala loňského roku jen nepatrné překročení plánu a zvýšení výroby proti prvnímu roku pětiletky jen o 8,3%. Zatímco výroba masa byla splněna a dodávka masa celkem překročena o 4,6%, nebyl splněn poměrně vysoký plán výroby a dodávek mléka. Hlavní příčinou byl nedostatek a špatná kvalita objemné píce, zčásti zaviněná suchem, ale i nedostatek a nevyhovující stav ustájovacích kapacit i nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Dobře se vyrovnala se svým úkolem ve výrobě mléka BSP na farmě v Chudonicích.

Do roku 1974, posledního roku této pětiletky, vstoupili naši družstevníci s předsevzetím, že dále zvýší úroveň dosaženou v rostlinné výrobě a podstatně zlepší situaci ve výrobě živočišné. Půjde zejména o zvýšení výroby a kvality objemné píce, o zlepšení situace v ustájení a zlepšení pracovního prostředí úpravou stávajících objektů, o lepší organizaci výroby a o získání dalších pracovníků, pro něž jsou budovány dobře vybavené byty.

— Kr —

Přátelství na scéně Jiráskova divadla

Ve čtvrtek dne 6. června 1974 zhlédli naši diváci v podání divadelního souboru Jirásek hru Františka Kožíka „Přátelství".

Na pozadí exotické krajiny horkých tropů se odehrávají nelehké osudy lékařů, svádějících nerovný boj se zákeřnou infekční chorobou. Souběžně se řeší složité mezilidské vztahy. Autor hry spolu s režisérem ukazují lékaře z několika aspektů. Kromě pohledu na lékaře jako na vědce vystupuje výrazně do popředí jejich lidská stránka. Ani pro lékaře nejsou romantika, dobrodružství, láska a přátelství prázdnými pojmy. Děj je umocněn opravdovým a nefalšovaným humanismem, projevujícím se až sebeobětováním v zájmu vědy a zdraví druhých lidí.

Po zhlédnutí hry se nabízí srovnání oněch vpravdě pionýrských dob prvních průkopníků boje s neviditelným, avšak zákeřným nepřítelem lidského zdraví — tajemným mikrosvětem infekčních nemocí se stavem současného vědeckého výzkumu, vedeného cílevědomě a komplexně ve znamení péče o člověka v naší společnosti.

Při zdařilém nastudování hry zkušeným režisérem Frant. Folbergrem byly všechny tyto skutečnosti vzaty v úvahu. K úspěchu hry rozhodující měrou přispělo přesvědčivé herecké podání Karla Hermana, Vladimíra Hrubého, Věry Kuzdasové, Květy Hrubešové, Slavomíra Prokopa, Václava Hrubeše i samotného režiséra.

A tak již potřetí v této divadelní sezóně potvrdil soubor Jirásek své dobré kvality.

Během měsíce června bude s touto hrou hostovat ještě v Chlumci n. Cidl., Černožicích a Ostroměři.

Josef Trejbal

Bohatýr Ivan na družstevním bělouši

V předjaří letošního roku byli někteří družstevníci z JZD Humburky svědky neobvyklé podívané. Na zšedlé olivové zeleni družstevních luk se prohánět statný bělouš osedlán pohádkově opravdovým bohatýrem Ivanem.

Divadelní soubor Jirásek po vzoru televize připravoval spolu s Petrem Langrem, členem místního fotokroužku, filmové dotáčky pro inscenaci výpravné pohádky O. Žebráka „Jirka vaří špinifix". Při vlastní realizaci hry byly tyto dotáčky technikou zadní projekce promítány do magického televizoru čaroděje Šmidrahnáta. Kromě tohoto šťastného nápadu byla působivost hry dále umocněna pestrým kaleidoskopem zvukových a světelných efektů.

Děj pohádkového čarosvěta, který se odvíjel na jevišti, bezděky pronikl i do zcela naplněného hlediště a každého si podmanil. U těch nejmenších vzbudil údiv a úžas nad okouzlující hrou barev, světel, zvuků a fantastických bytostí. Ti o něco starší účastně a s obavou jim vlastní sdíleli osudy sympatických hrdinů v boji se zlobou, úklady a chytračením těch druhých. Dospělým divákům dal zapomenout na všední starosti a dovolil jim s pocitem příjemného rozechvění zalistovat v knize vzpomínek na odvátý čas jejich mládí.

Lidem, kteří nezištně bez ohledu na svůj volný čas oživují pohádkový svět na jevišti, patří naše uznání. Za zdařilý režijní debut posíláme kytičku poděkování Marcele Sochorové. Za dobré herecké podání děkujeme Z. Honzákové, Anně a Daně Kuzdasovým, M. Chrudimské, J. Prokopové, V. Hrubešovi, K. Kafkovi, K. Hermanovi, J. Prokopovi, J. Dušátkovi a M. Nechutovi. Předností hry bylo nenásilné spojení tajuplnosti pohádky se současným moderním světem našich dětí. Dvakrát vítězilo dobro — jednou v pohádce a jednou dobro souboru, které inscenací této pohádky vykonalo pro naši mládež.

— Tl —

Chcete poznat historii Bydžovska a vývoj našeho města od jeho založení počátkem 14. století až po současnost?

Navštivte MĚSTSKÉ MUZEUM v budově Státní spořitelny a jistě budete spokojeni. Uvidíte zajímavé exponáty skla, porcelánu, hodin a nábytku ve městě i na vsi a seznámíte se s budovatelským úsilím našich lidí v zemědělství a průmyslu.

Muzeum je otevřeno každou neděli a svátek od 10 do 16 hodin.

Výrobek pro vaši spokojenost

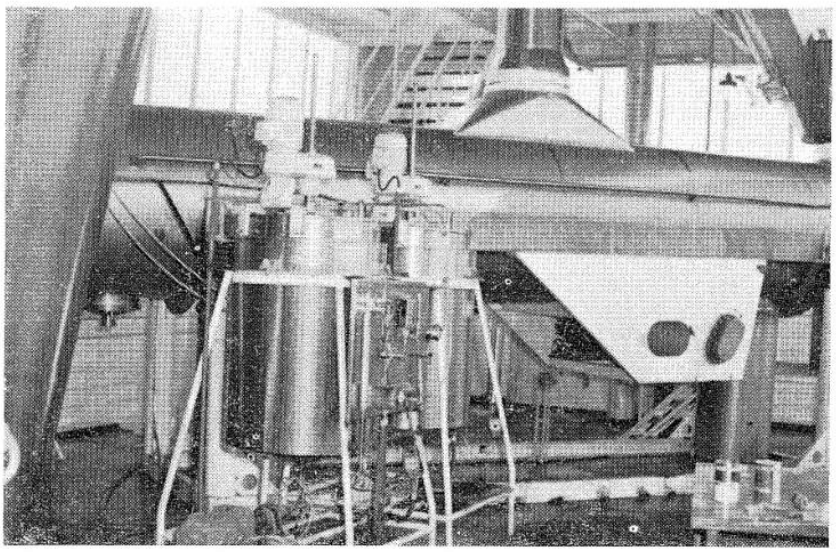
Největším podnikem v Novém Bydžově je Průmysl mléčné výživy, nositel Řádu práce. Tradiční sušené práškovité výrobky se zde vyrábějí v rozprašovacích sušárnách. Mají však jednu nevýhodu. Ve vodě se obtížně rozpouštějí. Proto v PMV postupně přecházejí na výrobu rychlorozpustných sušených mléčných výrobků. Ty se začínají vyrábět v novém zařízení — revetinstantizéru.

Celé složité zařízení je umístěno v nově přistavěné části hlavní budovy mlékárny. Zaujímá všechna tři podlaží budovy. Při prohlídce závodu mě vedoucí výroby soudruh Václav Bouz zasvětil do tajů výroby a funkce instantizéru. Výrobní proces začíná v rozprašovacím kotli, kde se práškovitý sušený výrobek rozptýlí ve vlhkém prostředí. Ve vzdušných žlabech se znovu usuší a v konečné fázi i vychladí. Tím dostává zrnitou strukturu. Prosívacím zařízením se pak vytřídí na požadovanou velikost granulí.

V laboratoři jsem se blíže seznámil se složením instantního výrobku, přísadami, příchutěmi a samozřejmě i s péčí, která je celé výrobě věnována. Struktura instantního mléčného výrobku usnadňuje jeho rychlé rozpouštění beze zbytku. Instant stačí jen nasypat do vlažné vody, kde mírně zašumí, a výživný mléčný nápoj je hotov. Instant ušetří při rozpouštění hodně času a zbaví nás i trampot a nesnází, které provázejí běžný sušený mléčný výrobek při rozpouštění.

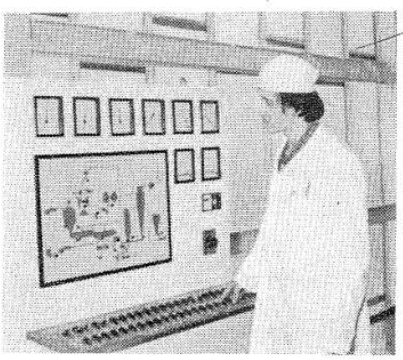
Zařízení na výrobu instantních sušených mléčných výrobků v Novém Bydžově patří k největším ve střední Evropě. Za jednu hodinu vyrobí 2000 kg sušených snadno rozpustných výrobků. Pracovní operace probíhají zcela automaticky. Chod celého zařízení je sledován na ovládacím pultu.

Až pojedete na dovolenou, nezapomeňte na nové výrobky PMV z Nového Bydžova. Z instantu připravíte chutný a hodnotný mléčný nápoj.

Část nového zařízení na výrobu instantních výrobků

Text a foto Zdeněk Pšenička

Chod instantiséru je řízen na řídicím panelu

Nad stránkami dějin zemědělského školství v N. Bydžově

Jaroslav Prokop

Jubilejní rok zemědělského školství v Novém Bydžově je především příležitostí, abychom připomněli práci a perspektivy současné střední zemědělské technické školy. Ale zároveň nelze nevzpomenout na další zemědělské školy, které se tu v průběhu devadesáti let vystřídaly. I dějiny zemědělského školství v Novém Bydžově dokládají, jak těžká byla cesta venkovského člověka za vzděláním v době kapitalismu a jak převratnými změnami prošla tato oblast po osvobození, zejména v průběhu posledních pětadvaceti let.

O založení školy, která by poskytovala základní zemědělské vzdělání, se začalo jednat již koncem sedmdesátých let minulého století. Bylo to v době, která pro vznik školy nebyla příznivá. Průvodním jevem vleklé agrární krize byl menší zájem o zemědělské vzdělání i nedostatek finančních prostředků. A tak teprve v roce 1883 hospodářský a lesnický spolek novobydžovského okresu schválil návrh na zřízení zimní hospodářské školy. Když byly zajištěny nejnutnější peníze, zemský výbor výnosem č. 41686 ze dne 7. prosince 1884 otevření školy povolil.

Zimní hospodářská škola v Novém Bydžově byla slavnostně otevřena dne 14. prosince 1884. Ze zemědělských škol tohoto typu byla jednou z prvních. Vznikla jen o rok později než nejstarší zimní hospodářská škola v Jičíně a ve stejném roce jako školy v Kuklenách a v Rakovníku.

Nová škola zatím neměla vlastní budovu. V prvních letech se většinou vyučovalo v pronajatých místnostech budovy vedle gymnasia. Vyučování bylo dvouleté po pět zimních měsíců podle schválené osnovy. Dvouleté studium bylo ukončeno vydáním tzv. úplného vysvědčení.

Prvním ředitelem školy se stal Richard Purghart, bývalý učitel střední hospodářské školy v Roudnici n. Lab. Ředitel školy měl vedle vlastní výuky povinnost tzv. kočovného vyučování. V přiděleném obvodě konal odborné přednášky pro rolníky jednotlivých vesnic. Správa školy byla svěřena kuratoriu, zvláštnímu výboru složenému ze zástupců města, okresu, hospodářského a lesnického spolku, zemědělské rady, vlády a zemského výboru.

První léta školy přinesla mnohé těžkosti. Proti očekávání navštěvovalo školu jen málo žáků. Teprve počátkem devadesátých let se počet absolventů zvýšil. Škola zápasila s nedostatkem finančních prostředků, chyběly vhodné učebnice.

Situace se zlepšila v roce 1893, kdy město pro školu zakoupilo a upravilo zvláštní budovu na Pražském předměstí. V roce 1898 došlo ke změně správy školy. Budova školy byla odkoupena okresem a původně městská škola se stala školou okresní.

Po dvou kritických letech 1898 a 1899 s nejmenším počtem absolventů (9 a 5) přišlo konečně období, kdy se počet žáků zvýšil a ustálil natolik, že zemský výbor okresu navrhl výstavbu nové budovy. O tomto návrhu se vážně jednalo už od roku 1906. Počáteční jednání narážela na četné překážky. Část členů kuratoria nejprve se stavbou školy nesouhlasila s odůvodněním, že nová škola by měla mít vlastní statek a pozemky. Za těchto okolností by však náklady na stavbu školy byly příliš velké. Když se konečně sporná stanoviska vyjasnila a byla získána státní a zemská podpora, přípravné práce ke stavbě školy se urychlily.

Pražští stavitelé Benedikt a Pacl vypracovali plány a rozpočty, okresní zastupitelstvo pro stavbu zakoupilo potřebné pozemky a na jednotlivé práce byly vypsány oferty. Při volbě nejvýhodnějších ofert rozhodovalo především finanční hledisko. Šetřilo se doslova každou korunou. „Úsporné" investování měli nakonec zaplatit sami dělníci. A tak, když v červenci 1912 bylo započato se stavbou, došlo ke stávce zedníků. Počáteční stavební práce byly také zpomaleny trvale nepříznivým počasím. Přes tyto okolnosti v dalších měsících stavba pokračovala velmi rychle. Vždyť nová budova byla slavnostně otevřena již 26. října 1913.

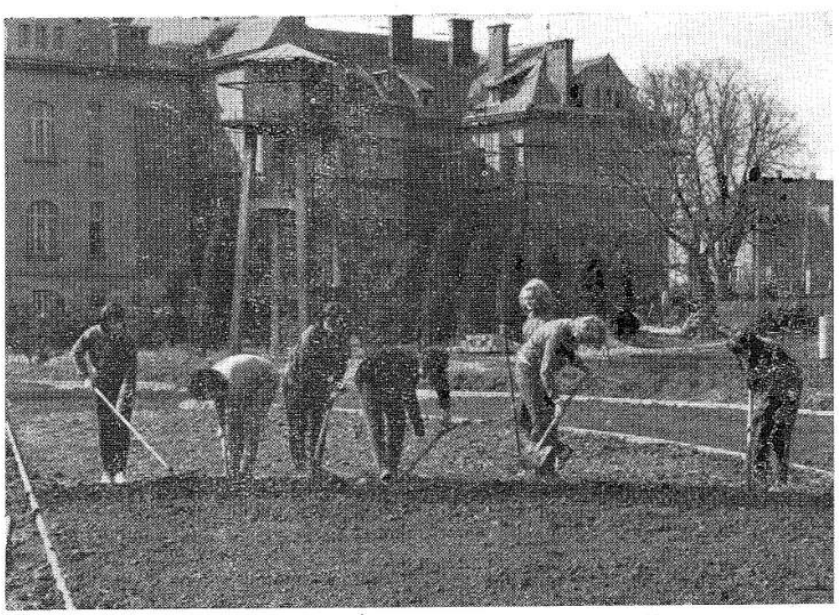
Při nové škole byl zároveň zřízen školní statek, internát a od roku 1914 zde začala výuka letní hospodyňské školy. Od té doby budova po celé meziválečné období sloužila jednak zimní hospodářské škole (od roku 1922 nazývané odborná hospodářská škola), jednak hospodyňské škole.

První světová válka zasáhla i do života školy. Mnozí žáci opouštěli školu, aby zastali práci těch, kteří od pluhu museli odejít na frontu. Do války muselo odejít i několik starších žáků.

Rokem 1918 skončila kapitola zemědělského školství v Rakousko-Uhersku a začalo nové období v samostatné Československé republice. Rolnická otázka se stala jednou z nejožehavějších otázek poválečného vývoje. Převážná většina venkovského lidu očekávala důslednou pozemkovou reformu, která by odstranila vládu velkostatkářů a nejchudším vrstvám rolnictva zajistila kus půdy nutný k zajištění základní obživy. Agrární straně se však podařilo oddálit a nakonec i zvrátit všechny pokusy o takové řešení. Prostý rolník kapitalistického Československa stejně jako Rakousko-Uherska byl nadále vystaven krizovým otřesům a sociální nejistotě. V rámci těchto poměrů se ani situace hospodářské školy podstatně neměnila.

Po několika silných poválečných ročnících (absolvovalo přes třicet žáků) se ve druhé polovině dvacátých let počet absolventů snížil v průměru o deset a ve třicátých letech došlo k dalšímu poklesu. Různými investicemi ve dvacátých letech se škola značně zadlužila. Byly provedeny přestavby hospodářských objektů a pro školní statek hospodářské školy a zahradu hospodyňské školy byly zakoupeny a pronajaty další pozemky. Z neutěšené finanční situace se škola dostávala po dlouhou dobu a jen velmi obtížně.

Odborná hospodářská škola nadále zůstávala okresní školou řízenou kuratoriem. Až v roce 1936 se změnila

Brigáda studentek SZTŠ na úpravě terénu sportovního areálu na pozemku školy *Foto J. Prokop*

ve školu zemskou. Zajištění školy se poněkud zlepšilo, ale i potom neubylo starostí o finanční prostředky a získání většího počtu žáků. Situaci nemohlo vyřešit poskytování dílčích podpor a stipendií, ani zřízení podpůrného žákovského fondu, z něhož se zakupovaly nemajetným žákům učebnice. Dnešním mladým lidem už uniká smysl slov zápisné, školné a příspěvek na knihovnu. Kdo bydlel na internátě, musel měsíčně platit obnos pro mnohé rodiny nedostupný.

Většímu zájmu veřejnosti se v té době těšila hospodyňská škola. Praktické zaměření a krátká doba studia (šest měsíců) jí získaly takovou popularitu, že od roku 1927 byla rozšířena na celoroční hospodyňskou školu o dvou vyučovacích běžích, zimním a letním. Většina dívek školy také pocházela ze zemědělských rodin.

Zlepšení zemědělské osvěty přineslo zřízení zemědělské poradny v roce 1931. Ustavený sbor zemědělských praktiků a teoretiků poskytoval bezplatně porady ze všech oborů zemědělství. Činnost poradny velmi přispěla ke zvýšení popularity školy, rolníci se tak osobně přesvědčovali o potřebě základního zemědělského vzdělání.

Těžká léta nacistické okupace poznamenala i život školy. Výuka sice pokračovala, ba dokonce v roce 1943 v budově školy ještě začala výuka lidové školy zemědělské a učňovské školy zahradnické, ale atmosféra zamořených let zasáhla i sem. Dvojjazyčné záznamy, výuka vystavená přísnému dozoru protektorátních orgánů, vlna perzekuce v době heydrichiády, nejistota a obavy z dalšího vývoje — to vše nemohlo nemít vliv na výuku, na myšlení a názory učitelů i žáků. Když ostatní školy ve městě začalo zabírat nacistické vojsko, staly se pro ně některé místnosti hospodářské školy náhradními učebnami. Počátkem roku 1945 byla nakonec zabrána i budova hospodářské školy. Výuka musela být zastavena a ani nebyla ukončena.

Ale to již přišly slavné májové dny roku 1945, osvobození vlasti Sovětskou armádou a s ním i počátek nového života v celé zemi. Již v září zahájila výuku hospodyňská škola a učňovská škola zahradnická, v říjnu lidová škola zemědělská a počátkem listopadu zimní rolnická škola.

Země prožívala dobu velkých změn, nový život se začal hlásit i na venkově. A škola nemohla stát stranou. V kraji byl vyhlášen Hradecký program, zemědělci z Chlumecka se stali hlavními iniciátory chlumecko-nitranského hnutí za splnění dodávek a zvýšení zemědělské výroby.

Po únorovém vítězství pracujícího lidu škola začala plnit náročné úkoly výchovy zemědělské mládeže v duchu socialismu. Zemědělské školství se stalo významným článkem zemědělské politiky KSČ. Zájem strany o výchovu nové generace našich zemědělských odborníků dokládá i návštěva ministra zemědělství Julia Ďuriše na škole dne 18. dubna 1948.

V prvním období po Únoru ještě pokračovala výuka na zimní rolnické škole a na hospodyňské škole (do roku 1949) a původní lidová škola zemědělská byla vystřídána základní odbornou školou rolnickou.

IX. sjezd KSČ, který před pětadvaceti lety vytyčil generální linii socialistického združstevnění zemědělství, dal také základní podněty ke změnám v organizaci zemědělského školství. Od školního roku 1950 — 1951 zde byla zahájena výuka dvouleté rolnické školy pěstitelské. Byla to první škola přímo zaměřená na potřeby socialistické velkovýroby, hlavně na výchovu agronomů našich prvních jednotných zemědělských družstev. Právě tehdy také začínala trvalá spolupráce školy s družstvy. Vyučující aktivně pomáhali již při zakládání družstev a v jejich další práci, účinnou brigádnickou pomocí přispívali i žáci. Vytvořila se dobrá tradice, která v nových formách spolupráce pokračuje i v současné době.

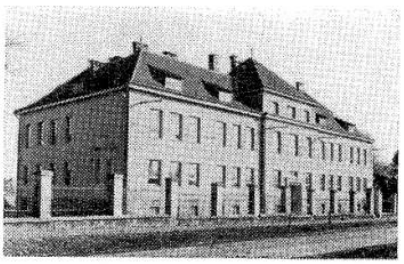
Na základě usnesení o nové organizaci zemědělského školství z června 1952 zde byla k 1. září 1952 zřízena dvouletá zemědělská účetnická škola pro kraj Hradecký. Hlavním posláním školy bylo vychovávat pomocné účetní v JZD a jiných zemědělských závodech. Výuka zahájila hned v obou ročnících. V 1. ročníku byli absolventi osmiletek, do 2. ročníku byli převedeni žáci ze zemědělských škol oboru pěstitelského, chovatelského i mechanizačního. Školní statek byl ze správy školy vyčleněn. Část pozemků převzalo JZD Zábědov a inventář byl převeden na jiné zemědělské školy výrobního směru. Protože s rychlým postupem socializace vesnice stoupaly i požadavky na kvalifikované pracovníky, proběhlo na škole několik celostátních kursů účetních JZD.

Když bylo v roce 1956 rozhodnuto o přestěhování zemědělské účetnické školy do Jičína, sloužila budova školy dvouleté zemědělské mistrovské škole oboru pěstitel — chovatel. Na této škole studovali posluchači starší sedmnácti let s tříletou praxí v zemědělství. Po třech letech se zemědělská mistrovská škola přestěhovala do Hlušic.

K zásadní změně v zemědělském školství v Novém Bydžově došlo v r. 1958. V tomto roce zde jednak zahajovala výuku zemědělská učňovská škola oboru pěstitel — chovatel, jednak zemědělská technická škola oboru účetní evidence, která sem byla přemístěna z Hradce Králové.

Na zemědělské učňovské škole (od roku 1960 název zemědělské odborné učiliště) byly zavedeny dvouleté učební obory pěstitel a chovatel a od roku 1961 také nástavbové studium zemědělský mechanizátor. V roce 1964 učiliště v Novém Bydžově končilo a žáci přešli na zemědělské odborné učiliště do Hlušic.

Zemědělská technická škola s novějším názvem střední zemědělská technická škola oboru ekonomika zemědělství je v Novém Bydžově dosud. Šestnáct let této čtyřleté školy s maturitou tvoří nejnovější a zatím nejvýznamnější kapitolu zemědělského školství v Novém Bydžově, kapitolu nerozlučně spjatou s dalším úspěšným rozvojem našeho socialistického zemědělství.

Budova SZTŠ po generální opravě
Foto J. Prokop

Putování za krásou

Tisíce nádherných květů viděli účastníci zájezdu, který pořádala IV. MS ČČK na sklonku letošní zimy.

První zastavení bylo v nedalekých Sobčicích, kde středem obdivu byly překrásné azalky. V tamějším závodě jich ročně vypěstují na sto tisíc, dále zde vyprodukují na čtyřicet tisíc erik. Pokoušejí se zde vypěstovat rychlené rododendrony, aby byly v květu již k MDŽ. Zaslouženou pozornost a obdiv návštěvníků vzbudily křehké květy velikého keře kamélie.

Cesta pokračovala do České Skalice, kde očím příjemně lahodilo ohromné množství brambořík. Mezi zajímavosti patří třepenité brambořík se širokou paletou pastelových barev v devíti odstínech. Ročně se zde vypěstuje úctyhodné číslo — dvě stě tisíc semenáčků brambořík. Známá begónie a asparágus se zde pěstují na semeno. Město nabídlo návštěvníkům též pěknou výstavu ovoce a zeleniny. Dostalo se jim poučení o léčivých účincích tzv. propolisu. Místní lékař upozornil, že jde o látku, kterou sbírají včely z pupenů borovic, jedlí a dubů. Obsahuje různé pryskyřice, vosk, balzám, éterické oleje, vitamíny, nerostné látky a třísloviny.

Krásné primule čekaly na účastníky zájezdu v Předměřicích. Dobřenice se pochlubily již zmíněnými roztomilými erikami. A tak se všichni zájemci a obdivovatelé křehké krásy květů vraceli plni nezapomenutelných dojmů domů.

M. Vošmerová

Každý závod jeden týden sokolovně

Zaměstnanci Východočeských cukrovarů, n. p., závod Nový Bydžov se zavázali věnovat **celý týden výstavbě sokolovny.** Ve stanoveném týdnu odpracují 480 hodin.

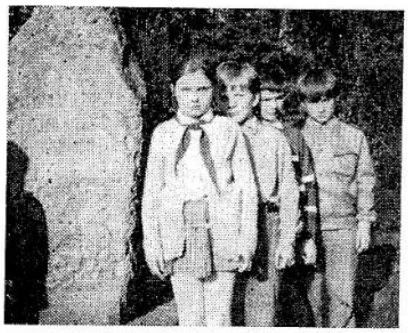
ZO KSČ, ZV ROH a vedení závodu **vyzývají ostatní závody v našem městě k následování.**

25 karafiátů v jedné kytici

Všichni pionýři, jejich vedoucí i celá naše společnost žili ve znamení 25. výročí založení Pionýrské organizace. K tomuto jubileu bylo vyhlášeno celostátní pionýrské putování P 25 po místních a okresních trasách. Za splnění každé trasy dostaly oddíly rudé karafiáty.

Oddíl Chudobky ze skupiny Rudá hvězda při ZDŠ v Karlově ulici se s chutí a elánem pustil do plnění úkolů jednotlivých tras. Několikrát si prověřil své schopnosti. Začal se soustavným plněním úkolů tras, které se vázaly k bezprostřednímu okolí. První zápis v kronice vypráví o cestě do Skřivan a dvou karafiátech za splnění úkolů při soustředění všech oddílů okresu v Bělči. Další zápisy připomínají besedu s MUDr. F. Hradeckým, účastníkem studentských nepokojů 17. 11. 1939, se správcem muzea s. Jaroslavem Dušátkem, se starými členy KSČ a členy Lidových milicí. Prohlédli jsme si okolní JZD, pobesedovali s jejich předsedy, navštívili jsme závod ŽBS, upravili okolí pomníků obětí 2. světové války a seznámili se s životopisy a díly našich spisovatelů. Poznali jsme významné osobnosti, které se narodily v našem městě nebo je alespoň navštívily. Mnoho údajů a poznatků jsme získali způsobem takřka detektivním. Tak jsme částečně poznali naši minulost, přítomnost i budoucnost, přesvědčili se o pracovním úsilí ve městech i na venkově, o péči strany a vlády o občany našeho státu, o možnostech socialismu. Poznávali jsme krásy naší milované vlasti, zasvěcovali jsme se do tajemství kuchařského umění, orientace v přírodě a mnoha dalších zajímavostí. Byla to pro nás doba zábavného i zajímavého tvůrčího úsilí. Zažili jsme mnoho hezkých chvil, na které budeme rádi vzpomínat. Ke vzpomínkám připojíme i zážitky z připravovaného prázdninového pionýrského tábora.

Text a foto R. Novotná

Pomníček u Prasku nám připomněl seskok 26 sovětských parašutistů — 25. 3. 1945.

U příležitosti 25. výročí vzniku PO SSM zdravíme PS Mladý budovatel, Rudá hvězda a MDPM.

Šeříky jako symbol osvobození

V letošním roce, kdy naše Pionýrská organizace slaví čtvrtstoletí své činnosti, rozhodli se pionýři z pionýrské skupiny Rudá hvězda při ZDŠ v Karlově ulici zasadit keře šeříků. Ve spolupráci s patronátním družstvem Jednota je vysázeli před prodejnou v Chudonicích. Tyto šeříky budou každým rokem vždy v měsíci máji přinášet lidem potěšení z krásy a míru. Dětem budou připomínat výročí 25 let PO. Starším připomenou slavný květen roku 1945, kdy jsme s květy šeříků vítali Sovětskou armádu — naši osvoboditelku.

Vysazování keřů bylo pro čtyřicet členů naší skupiny a několik členek dohlížecího výboru Jednoty malou slavností, v jejímž závěru zazněly verše našich básníků. Pionýrky z oddílu Plamínky převzaly nad šeříky patronát. Pravidelně je budou zalévat a spolu s ostatními se budou těšit z jejich růstu a v příštích letech očekávat první hrozny barevných květů.

— Ná —

Slavili jsme 25. výročí založení PO SSM

Měsíc duben byl pro pionýry skupiny Mladý budovatel, pro žáky ZDŠ v Klicperově ulici, pro učitele i pro rodiče měsícem velkého pionýrského svátku. Všichni na škole jím doslova žili. O oslavě výročí každého přesvědčila výzdoba ve třídách i na chodbách školy, výstavky v kreslírně, příprava akademie, nácvik pionýrských písní při schůzkách. Všichni pionýři měli již nové kroje, které nosili během celého týdne i při vlastních oslavách.

Nezapomenutelné chvíle prožili pionýři a jiskry o svém slavnostním slibu u Památníku družby za přítomnosti zástupce ONV soudruha Devátého a představitelů města i patronátních závodů.

Hodně radostného vzrušení přinesly pionýrské hrátky a soutěže s bohatými odměnami, které připravili svazáci z gymnasia. Vyvrcholením oslav byla akademie. Na programu byl slavnostní nástup za doprovodu fanfár, předání květin hostům, slavnostní projev, vyznamenání nejlepších oddílů, vzpomínky prvních pionýrů, předání pěkných darů od patronátních závodů pionýrské skupině. Pak následoval program pionýrů a žáků, připravený k této významné události. Střídaly se v něm všechny věkové kategorie našich oslavenců od nejmenších jiskřiček až po nejstarší a nejzkušenější pionýry. Oslavy zhlédl plný sál rodičů dětí i hostů. Domníváme se, že třicet pět nově přihlášených dětí do PO je tou nejlepší vizitkou zdařilé akademie.

Radost dětí, jejich nadšení pro práci v PO SSM musí být pro nás všechny závazkem pro příští dny. Dobrým příslibem pěkného vztahu k našim nejmladším nástupcům je vedení patronátních závodů OSP, ZAZ i PMV. Za vše pěkné, čím tyto podniky přispěly k oslavě pionýrského svátku, nechť znovu přijmou upřímné poděkování. Jsou příkladem všem ostatním, jak pečovat o mladou generaci.

— Vo —

Květy úcty a lásky

Malou kytičku drobných jarních kvítků — tento něžný symbol krásy a lásky a kreslené blahopřání pionýrů z oddílu Sluníčko při ZDŠ v Klicperově ulici předaly u příležitosti MDŽ všem pacientkám naší nemocnice sestry Jandová a Ronešová ze IV. MS ČČK spolu s dalšími zdravotníky.

Nemocný člověk je vždy vděčný za každý projev lásky, péče, ohleduplnosti a pozornosti. Radost ve tváři a slzy dojetí v očích některých podarovaných žen prozrazovaly vděčnost za to, že ani v těchto místech časté bolesti a utrpení se na ně nezapomnělo. Tady zpravidla člověk ocení ten největší poklad, který má — své zdraví. Společně si uvědomujeme, kolik morální povinnosti máme vůči svým starým a nemocným spoluobčanům. Také oni kdysi obohacovali náš všední život. Neměli bychom na to nikdy zapomínat, i my budeme jednou staří.

Alena Výprachtická

Filmový klub

ŠO SSM při gymnasiu připravuje pod patronací MV SSM vytvoření novobydžovské pobočky Filmového klubu.

Úkolem Filmového klubu je zpřístupnit našim občanům, zejména pak mládeži, významná díla české i světové kinematografie. Členové Filmového klubu obdrží legitimaci, která je opravňuje k zakoupení vstupenky v základní ceně. Legitimace budou dány do volného prodeje.

Během každé sezóny, která potrvá od října do dubna, bude promítnuto asi 25 filmů. Promítací doba bude ve čtvrtek od 17.00 hodin.

M. Štoček

Naši matriky

SŇATKY UZAVŘENÉ V ODDACÍ SÍNI MěstNV

(Aspoň jeden z partnerů je občanem našeho města.)

9. 2. 1974 — Zdeněk Hora, N. Bydžov — Pavla Štočková, Nový Bydžov
23. 2. 1974 — Václav Hrubý, N. Bydžov — Milena Lochmanová, Hrobičany
9. 3. 1974 — Josef Dobřichovský, Žehuň - Choťovice — Věra Balounová, Nový Bydžov
9. 3. 1974 — Josef Danč, Nový Bydžov — Marie Cajthamlová, Nový Bydžov
16. 3. 1974 — Luděk Ficenc, Dobruška — Blanka Linková, Nový Bydžov - Chudonice
16. 3. 1974 — Jiří Sloup, Plzeň — Zdenka Všetečková, Nový Bydžov
16. 3. 1974 — Zdeněk Forche, Kostelec nad Orlicí — Blanka Všetečková, Nový Bydžov
23. 3. 1974 — Jaroslav Melichar, Nový Bydžov — Vlasta Fečová, Police n. M.
13. 4. 1974 — Milan Černý, N. Bydžov — Jaroslava Brnová, Nový Bydžov
27. 4. 1974 — Ladislav Kolínský, Chlumec nad Cidl. — Dana Holmanová, Nový Bydžov
27. 4. 1974 — Václav Kloz, N. Bydžov - Zábědov — Jana Žofková, N. Bydžov

DĚTI NAROZENÉ OD 25. 1. 1974

Jitka Klozová 25. 1. 1974, Nový Bydžov, Raisova 192
Jiří Rejchlík 1. 2. 1974, Nový Bydžov, Revoluční 266
Veronika Honsová 30. 1. 1974, Nový Bydžov, Malátova 1874
Markéta Řeháčková 3. 2. 1974, Nový Bydžov, Ezopova 1688
Miroslava Višňovská 4. 2. 1974, Nový Bydžov, Dukelská 603
Šárka Vokálová 4. 2. 1974, Nový Bydžov, Dukelská 635
Petra Rajmová 4. 2. 1974, Nový Bydžov, Dukelská 1410
Stanislav Drobek 8. 2. 1974, Nový Bydžov, Rudé armády 1913
Iveta Jonáková 9. 2. 1974, Nový Bydžov, Revoluční 284
Jana Kubová 9. 2. 1974, Nový Bydžov, Žižkova 674
Josef Bradna 14. 2. 1974, Nový Bydžov, Husova 1172
Jana Kliková 15. 2. 1974, N. Bydžov, Marka Bydžovského 1123
Renata Šindlerová 16. 2. 1974, Nový Bydžov, Na staré Cidlině 683
Monika Splavcová 1. 2. 1974, Nový Bydžov, Smetanova 1213
Miroslav Brož 15. 2. 1974, Nový Bydžov, Revoluční 306
Jana Vaníčková 15. 2. 1974, Nový Bydžov, Ezopova 1688
František Molnár 16. 2. 1974, Nový Bydžov - Chudonice 88
Dana Palečková 28. 2. 1974, Nový Bydžov, Žižkova 628
Gabriela Hatašová 5. 3. 1974, Nový Bydžov, Zahradní 439
Diana Hálová 5. 3. 1974, Nový Bydžov, Rudé armády 1914
Karel Černý 6. 3. 1974, Nový Bydžov, Havlíčkova 89
Lubomír Drahoš 13. 3. 1974, Nový Bydžov, Husova 1228
Aleš Kloz 16. 3. 1974, Nový Bydžov, Fučíkova 892
Alena Doležalová 23. 3. 1974, Nový Bydžov, bří Mádlů 199
Lenka Bisová 2. 4. 1974, Nový Bydžov, Komenského 16
Dana Rejnková 5. 4. 1974, Nový Bydžov, Fučíkova 768

Z NAŠICH ŘAD ODEŠLI

3. 2. 1974 Josef Sedlmajer, N. Bydžov - Chudonice čp. 16 ve stáří 83 let
6. 2. 1974 Julie Churáčková, Nový Bydžov čp. 636 ve stáří 86 let
11. 2. 1974 Božena Slabá, Nový Bydžov čp. 1633 ve stáří 74 let
12. 2. 1974 Marie Bradnová, Nový Bydžov čp. 451 ve stáří 75 let
12. 2. 1974 — Františka Janouchová, Nový Bydžov čp. 629 ve stáří 82 let
13. 2. 1974 Václav Musich, Nový Bydžov čp. 1022 ve stáří 71 let
2. 3. 1974 Františka Nekolová, Nový Bydžov čp. 1462 ve stáří 81 let
10. 3. 1974 Josef Bažant, Nový Bydžov čp. 189 (Chudonice) ve stáří 80 let
21. 3. 1974 Bedřiška Jozeková, Nový Bydžov čp. 1484 ve stáří 76 let
26. 3. 1974 — Václav Smotlacha, Nový Bydžov čp. 770 ve stáří 71 let
5. 4. 1974 Vladimír Bičiště, Nový Bydžov - Chudonice čp. 87 ve stáří 48 let
11. 4. 1974 František Macháček, Nový Bydžov - Chudonice čp. 45 ve stáří 71 let
19. 4. 1974 Vincenc Hanuš, Nový Bydžov čp. 1363 ve stáří 77 let
24. 4. 1974 František Bareš, Nový Bydžov čp. 315 ve stáří 59 let
26. 4. 1974 Jaroslav Flejšar, N. Bydžov čp. 682 ve stáří 74 let.

Věra Slavíková

CESTY

Kdo by vás neměl rád! Tolik směrů, dálek a roztodivných tvarů, a přece tak podobné jedna druhé. Dlouhá staletí vás zrodila — snad jako trvalé podobenství vzájemné lidské potřeby, lásky, přátelství, pomoci a spolupráce. Cesty, stejně jako lidé, si podávají ruce a opět se rozcházejí na všechny strany, aby se setkaly s dalšími. V tom je radost i smutek jejich údělu a touha po dobrodružství, které tak často prožívají. Spojují lidské příbytky i srdce, a v tom je jejich poslání nejkrásnější.

Nejmenší cestičky, stezky, pěšiny a pěšinky vesele skotačí po rozkvetlých lukách, aby si vzápětí zakličkovaly mezi osamělými balvany a zatoulanými břízami na úbočích zádumčivých kopců, věrných strážců přírodních krás naší země. Jako zlatohnědé stužku ovinují věnce hor, na jejichž hřebenech se ježí smrkové a borové lesy. Ty od nepaměti ukrývají tiché lesní cesty a pěšiny, zvyklé na důvěrnou společnost svých dobrých přátel — věkovitých stromů, kterým nepřízeň rozmarného počasí často nahrbila pně i koruny do fantastických tvarů. Z jejich posvátného klidu je jen málokdo vyruší. Někdy to bývá křik ptactva varující před blížícím se dravcem, jindy poklidná chůze osamělých houbařů nebo vzdálený jekot motorové pily v rukou osmahlých dřevorubců. Občas to bývá též silácké oddechování pásového traktoru, který poslušně stahuje poraženě kmeny — nedobrovolné vyhnance z lesní říše k blízké asfaltce. Ta nám ochotně nabídne svou hladkou šedou plochu k procházce nebo spíš k projížďce. Vytrhne nás z tichého rozjímání a doslova nás vtáhne do víru technických zázraků našeho věku. Spolu s ní si prohlédneme naši milovanou půvabnou zemi. Projedeme desítkami vesnic, které pracovité ruce našich družstevníků každoročně zvelebují a proměňují ve sličné krasavice. Nedohledné vlnivé lány obilí obtěžkané zlatem klasů, natrpklá vůně schnoucího sena a velkorysé kvádry družstevních kravínů velebí odvážnost myšlenky a velikost díla socialistické společnosti. Asfalt monotónně šumí pod koly a my se přehoupneme přes rokle, údolí a řeky, které výpočet architekta a ruce dělníků překlenuly smělou křivkou mostních oblouků, abychom se dostali do měst, ve kterých moderní sídliště a nové továrny jsou prvními viditelnými doklady pokroku. Spolu s plnými výlohami obchodů a spokojeností ve tvářích chodců vyprávějí bez patosu o dobrých časech, které zavládly v naší zemi.

Budeme-li mít chvilku času, můžeme se projít ztichlou lipovou alejí. Zavede nás opět na luka, do polí a lesů nebo na břeh nedalekého rybníka. Kolonáda věkovitých stromů zvedá prosebně k obloze své unavené větve, které jakoby žadonily o více tepla pro sebe i pro své časté hosty. Mezi nejvěrnější patří staří, kteří zde hledají a zároveň nalézají důvěrně milé zakončení dne večerní procházkou. Pro zamilované se cesta alejí stává mlčenlivým svědkem šťastných objetí i sladkého rozechvění při prvních polibcích.

Cesty, tolik vás máme rádi, ať tančíte po lukách, běžíte úrodnými poli, bloudíte po lesích, padáte do hlubokých roklí, plazíte se po stráních nebo se vzpínáte k odvážnému skoku přes propast či údolí řek. Jste tichými společníky všech dnů našeho žití. Jste spolutvůrci našeho osudu i jeho synonymem. Od bezstarostného mládí až po moudrost stáří nás spolehlivě veďte a nedejte nám nikdy zabloudit, ani ztroskotat.

Josef Trejbal

Novogotická perla našeho náměstí

Mnozí cestující autobusem Praha - Pec pod Sněžkou vystupují na bydžovském náměstí, které si za krátkého odpočinku se zájmem prohlížejí. Z budov je zvláště zaujme radnice, stavěná v novogotickém slohu, která patří k nejhezčím ve Východočeském kraji.

Na témže místě stála vždycky radniční budova. Dřívější radnice byla zbourána r. 1863 na jaře a na podzim 1865 se úřadovalo v radnici dnešní. Plány na stavbu vypracoval Jos. Míča, zámecký architekt z Chlumce n. Cidl. Před zahájením stavebních prací se vyskytly různé potíže, zejména s várníky sousedního pravovárečného pivovaru ohledně zdi, sklepů a průjezdu. Plány nakonec schválila komise v čele s MUDr. Josefem Esopem, městským lékařem a prvním starostou města. Materiál na stavbu dodala zdejší cihelna, dřevo bylo z lesíka u Vysočan. Budovu stavěl mistr F. Zima z Pamětníka, truhlářské práce provedl V. Drasla z Radimi, kamnářské Jan Flejšar. Při stavbě pracoval kameník J. Rajman, práce zámečnické byly zadány F. Kubištovi, zasklívání obstaral Abr. Bloch. Velkou pozornost návštěvníků budí zasedací síň, kterou pečlivě vymaloval bydžovský malíř Ludvík Nejedlý, řezbami vyzdobil mistr V. Žabka, jehož četné práce jsou i na zámku Hrádek u Nechanic.

Rozpočet na stavbu radnice 27740 zlatých byl překročen na 80 tisíc zl. Není divu, že obec hledala úhradu peněz v pronájmu některých místností. Proto byla na radnici umístěna záložna, okresní a berní úřad, ale i několik bytů. V jednom žila Anna Sýkorová, tchyně K. Havlíčka Borovského, která tam v únoru 1874 zemřela. Obci se podařilo brzy splatit dluh a navíc věnovala 400 zl. na stavbu Národního divadla.

První větší opravy radnice byly provedeny 1891, kdy nad vchodem byly umístěny sochy králů Karla IV. a Jiřího z Poděbrad, dílo pražského sochaře Ludv. Bartha. Na chodbě budovy byla zazděna starobylá památka - pískovcový gotický fragment hlavy mnicha; reliéfu bylo použito jako patky pro klenutí v býv. klášteře, zaniklém v husitských bouřích. Radnice byla opravována i r. 1920, kdy na čelní stěnu byl přemístěn městský znak ze školní budovy (dnes LŠU).

Po druhé světové válce byla zasedací síň vyzdobena státním znakem a lustry mistrně tepanými v mědi (práce uč. Prokopce). V posledních létech bylo péčí národního výboru vybudováno ústřední topení, kanceláře vybaveny novým nábytkem a v přízemí velkým nákladem zařízena moderní oddací síň. V zadním traktu budovy byly obnoveny dveře, okna a fasáda a minulého roku se v průčelí objevily nové hodiny, které radnici i nám nemilosrdně odměřují prchající čas . . .

Jaroslav Dušátko

Cesta lipovou alejí ku Prasku *Foto J. Prokop*

Absolventský koncert žáků LŠU

Na závěr letošního školního roku byl v sále Lidové školy umění v Novém Bydžově uspořádán absolventský koncert žáků I. a II. studijního cyklu. V hodnotném pořadu se učitelé a žáci pochlubili dobrými výsledky několikaleté píle a práce.

Absolventi I. cyklu:

klavír
- Miroslav Němec
- Darina Doušová
- Jana Pacáková
- Eva Vršťalová

housle
- Dagmar Trejbalová
- Jiří Šindler
- Petr Louda
- Irena Drábková
- Bohuslava Tesařová
- Zlatuše Danihelková

akordeon
- Miroslav Vondráček

Absolventi II. cyklu:

klavír
- Eva Ondráčková
- Lenka Bousová
- Miroslava Permanová

housle
- Milan Deyl
- Pavel Mazánek

zpěv
- Květoslava Steklá

Některé z absolventů jste měli možnost poznat na různých veřejných vystoupeních. Mezi neoficiální absolventy lze právem řadit i houslový soubor s. J. Píšy, který se po řadu let u našich občanů těší velké oblibě.

— Tl —

Činnost Sboru pro občanské záležitosti při MěstNV

Činnost Sboru pro občanské záležitosti je velmi rozsáhlá a rozmanitá. V jejím přehledu lze uvést především svatební obřady, vítání nových občánků, účast při významných životních jubileích apod. Sbor se schází vždy několik dní před připravovanou akcí. Na těchto schůzkách jsou rozdělovány úkoly k zajištění připraveného aktu. Většina členů sboru zodpovědně plní uložené úkoly.

Sbor provádí blahopřání občanům při jejich významných životních jubileích osobně, písemně na ozdobných blanketech, městským rozhlasem apod. Při vítání nových občánků do života účinkují s kulturním programem pionýři a žáci obou zdejších základních devítiletých škol. Na vítání občánků jsou rovněž zváni zástupci ze závodů a úřadů, kde jsou rodiče zaměstnáni.

V současné době zajišťuje sbor řečníky, kteří by byli ochotni a schopni rozloučit se se zemřelými spoluobčany. Na tomto úseku činnost Sboru pro občanské záležitosti poněkud vázne.

Sbor připravuje letos na konci školního roku slavnostní předávání občanských průkazů vycházejícím žákům z devátých tříd ve spolupráci s oběma devítiletkami a s Obvodním oddělením Veřejné bezpečnosti v N. Bydžově.

Všechny významné akce jsou dokumentovány fotografiemi, které jsou potom věnovány občanům v upomínku. Pro propagaci činnosti sboru jsou instalovány nástěnky s fotografiemi v přízemí radnice a za výlohou v lékárně.

Někteří členové našeho sboru se v zimním období 1973 — 1974 zúčastnili přednášek ke světonázorové výchově a činnosti SPOZ, které pořádalo Okresní kulturní středisko v Hradci Králové.

Lze říci, že práce sboru i matričního oddělení nabývá na významu a důležitosti a proto i ze strany vedení MěstNV je tomuto úseku, který zasahuje do těch nejhlubších oblastí lidských vztahů, věnována soustavná péče.

Vladimír Šetek

Vítáme tě mezi nás a přejeme ti mnoho štěstí a spokojenosti v naší krásné socialistické vlasti *Foto Z. Honzák*

CIVILIZACE A ZDRAVÍ

Technický pokrok jako jeden z důležitých civilizačních faktorů přináší stálé zvyšování a zlepšování životní úrovně člověka. Na druhé straně má také mnoho stinných stránek: zhoršuje se kvalita vody, čistota ovzduší, chemická skladba rostlinné a živočišné potravy, roste životní tempo a další.

Proti těmto negativním jevům se musí lidstvo kolektivně bránit, nechceli v nežádoucí míře podlehnout tzv. civilizačním nemocem, mezi něž počítáme arteriosklerózu, rakovinu, některé nervové choroby a obávané srdeční infarkty, které se dnes nevyhýbají ani mladým lidem. K tomu je nutno připočítat škodlivost kouření a nemírného pití alkoholických nápojů.

O této aktuální problematice zajímavou a poutavou formou přednášel MUDr. Ladislav Haněl, lékař interního oddělení zdejší nemocnice. Těžiště přednášky, kterou uspořádala II. MS ČČK, bylo v objasnění negativních důsledků civilizace pro zdraví člověka. Zejména byl zdůrazněn význam správné životosprávy, která spočívá v střídmosti a v rozmanitosti potravy. K zajímavosti přednášky přispěly i četné dotazy posluchačů, kterých se sešlo přes 70.

— Pk —

Naučit děti číst není lehké

Pracovníci dětského oddělení novobydžovské nemocnice patří mezi několik málo pracovišť v republice, která se zabývají výchovným vedením dětí trpících vývojovou poruchou čtení, tzv. dyslexií. Jde převážně o poruchu smyslového vnímání zrakového, sluchového a časoprostorového. Účinná náprava je možná speciálním výchovným postupem terapeutů s rodiči a učiteli. Cílem léčby je dosažení tzv. sociálně únosného čtení a psaní.

O této problematice uspořádala školní zdravotní služba v přednáškovém sále nemocnice zajímavou besedu. Účastnili se jí učitelé základních devítiletých škol a psycholožky z Okresní psychologicko-výchovné poradny v Hradci Králové. Besedu vedl primář dětského oddělení MUDr. Josef Čeněk. V úvodu zhlédli účastníci nový zdravotně výchovný film o způsobu vyhledávání a vyšetřování postižených dětí. S ředitelkou ZDŠ při nemocnici, soudružkou Šetkovou, bylo dohodnuto další, a to hlouběji zaměřené proškolení zainteresovaných učitelů. Součástí školení bude práce s dětmi přímo v dyslektické poradně při školní zdravotní službě.

Závěrem zajímavého a poučného setkání ukázal primář MUDr. Josef Čeněk všem přítomným provoz dětského a výchovného oddělení. Učitelé měli tak možnost poznat prostředí, kde nemocné děti zdravotníci nejen léčí, ale nahrazují jim také domov a školu.

Alena Výprachtická

SLOVO NAŠIM DOPISOVATELŮM

Redakční rada děkuje všem dopisovatelům, kteří nezištně přispěli články a fotografiemi do 2. čísla Zpravodaje. Současně vyslovuje přání adresované zejména naší mládeži, aby se více zapojila do dopisovatelské činnosti. Jistě má ve svých řadách nadějné talenty. Jsme připraveni uveřejnit nejen články s běžnou tematikou ze svazácké, pionýrské, sportovní a jiné činnosti, ale též i zdařilé pokusy o krátké literární prvotiny - básně, fejetony, povídky, mikropovídky aj.

Uzávěrka příštího čísla bude odvislá od množství došlých příspěvků.

60 let od začátku 1. světové války

„Tak nám zabili Ferdinanda," řekla posluhovačka panu Švejkovi — čteme v úvodu známého Haškova románu. Od této historické události, která byla záminkou německému a rakouskému imperialismu k rozpoutání nesmyslné světové války, uplynulo už 60 roků.

V tu osudnou neděli 28. června 1914, kdy třeskly výstřely na rakouského následníka trůnu v Sarajevu, kočující herecká společnost Blažkova hrála v lesní restauraci Na Venturce představení Naši furianti. Mezi četnými bydžovskými návštěvníky byl přítomen i okresní hejtman dr. František Zikán, jemuž byl o přestávce doručen telegram. Než se představení dohrálo, zpráva o atentátu se už rozšířila mezi diváky, kteří se začali vracet do města. Na náměstí byly hloučky občanů, kteří živě rokovali. Někteří si hned nedovedli představit, jak bez následníka trůnu to v Čechách půjde dál.

Ještě jedna vzpomínka z doby 1. světové války se váže k divadlu. Když únava a hlad doléhaly na bojující státy a konaly se poslední přípravy k Velké říjnové socialistické revoluci, bydžovští ochotníci hráli v přeplněném divadle Tylovu Fidlovačku. Bylo to 3. listopadu 1917. Při zpěvu písně „Kde domov můj?" lidé v hledišti vstávali a se slzami v očích zpívali tuto velkou modlitbu lásky k vlasti a důvěry ve vítězství nad imperialistickou rakouskou monarchií. Představení vyznělo ve velkou protiválečnou manifestaci.

Vítězný požár proletářské revoluce v Rusku svými jiskrami zapaloval masy utlačovaných národů na celém světě. Po vyhlášení Československé republiky se v obcích objevovaly pomníky a pamětní desky se jmény obětí války: v Chudonicích, na sokolovně, ve Starém Bydžově, v Prasku, Měníku a v dalších obcích.

Z Nového Bydžova ve válce padli:

J. Brožek
J. Čížek
K. Čížek
J. Dvořák
J. Hátle
E. Hnídek
J. Hromádko
J. Houska
K. Houska
A. Chvalina
F. Kánský
R. Karban
J. Kareš
A. Klika
J. Kubeš
J. Kučera
F. Macháček
J. Macháček
K. Macháček
J. Matouš
B. Nevyjel
J. Pacháček
E. Partl
V. Pekárek
B. Pour
F. Pol
J. Polák
A. Procházka
J. Schovánek
J. Stoklasa
A. Šanda
V. Špinka
F. Šůda
K. Tomášek
A. Tomsa
J. Urban
A. Václavíček
J. Vanc
J. Vlasák
F. Volejník
J. Vorel
J. Všetečka
J. Zrzavý

Dnes po 60 letech od začátku 1. světové války jsou síly imperialismu stále ještě příčinou válečných konfliktů. Do světových dějin však vstoupily země socialistického společenství, které stále intenzivněji brzdí válečné choutky a dobrodružství imperialistických mocipánů. Cestou mírového soužití zemí s rozdílným společenským zřízením usilují o vybudování spravedlivého světa bez válek.

Jaroslav Dušátko

V zajetí tenisového míčku

Stane se vám, že navážete ve vlaku náhodnou známost s občanem z druhého konce republiky. Když mu sdělíte, že jste z Nového Bydžova, řekne vám: „O Bydžově jsem slyšel, máte tam výborný tenis a naši chlapci k vám letos pojedou na turnaj. Byli v Bydžově již loni a moc se jim tam líbilo".

Opravdu, tenis je v našem městě na dobré úrovni již dlouhá desetiletí, má zde svoji pevnou tradici a zasloužil se nemalou měrou i o propagaci našeho města. Vždyť na jeho dvorcích vyrostla řada prvotřídních hráčů, nositelů nejrůznějších trofejí a přeborníckých titulů. Tam, kde v minulosti hrál i slavný Koželuh a další mistři, se dnes pohybuje řada mladých i starších vyznavačů sportu, který lze provozovat od časného dětství až do let, kdy již je důchod v dohledu a u zdatných jedinců i po šedesátce.

Těší nás, že stále větší počet dětí i mládeže objevuje krásu tohoto sportu, který rozvíjí nejen fysické vlastnosti jedince, ale má i velký význam pro výchovu charakteru. Učí mladé lidi sebeovládání, vytrvalosti i houževnatosti, učí je překonávat hořkost porážek a dává jim pocit radosti z vítězství. Rozvíjí jejich myšlenkové schopnosti, nutí je k rychlým reakcím, má kladný vliv i na jejich společenské chování a vystupování. Dobrý tenista musí mít nejen správné údery a rychlé nohy, ale i bystrý mozek. Tento krásný sport odvádí naši dospívající mládež od neúčelného utrácení času na ulicích, skýtá jí dostatek možnosti k pohybovému vyžití na čerstvém vzduchu od časného jara do podzimních dnů. Naši mladí jsou zde v bezpečném prostředí, neboť riziko úrazu při tomto sportu je daleko menší než u jiných sportovních disciplín.

Tenisový oddíl TJ Jiskra Nový Bydžov, jehož dlouholetým předsedou je MUDr. Jiří Šulc, přednosta chirurgického oddělení, má nejen řadu dobrých hráčů, ale též obětavé a nezištné funkcionáře. Ti pečují o organisaci mictrovských soutěží a turnajů a zabezpečují kvalitní údržbu i další výstavbu areálu. Mezi nejaktivnější členy výboru patří soudruzi Bičiště, Macner a Vorel, kteří každoročně věnují novobydžovskému tenisu, především přípravě celostátního žákovského turnaje, mnoho hodin ze svého volného času. Bydžovské dvorce pro svoji polohu v krásném prostředí patří k nejlepším u nás a předčí v tom směru kurty mnohých větších měst. Stále se zde něco děje, stále se něco vylepšuje. V minulém roce byla provedena — převážně svépomocí — oprava hlavní klubovny, výsadba okrasných jehličnatých stromů, byla pořízena nová sedadla pro diváky, byly provedeny nátěry obou kluboven i plotu. Letos již bylo instalováno nové vodovodní potrubí a je plánováno vybudování dětského dvorce pro pálkový tenis. Bude to významná akce, která nepochybně přivede k bílému sportu další mladé adepty.

Členové tenisového oddílu jsou všestranně aktivní a dobře spolupracují s mateřskou tělovýchovnou jednotou. Významně se podíleli na rekonstrukci sokolovny, kde překročili svůj brigádnický závazek. Na společenském životě města se oddíl každoročně podílí uspořádáním oblíbeného „Jiřinkového plesu".

Vlastní sportovní činnost závodních družstev i některých jednotlivců byla v loňské sezóně bohatá a úspěšná. Velmi cenný je postup A mužstva do divizní soutěže i 4. místo B mužstva ve II. třídě krajského přeboru. Také dorost si vedl v krajském přeboru dobře a umístil se ve středu tabulky. Úspěšní byli i žáci ve svých soutěžích.

Již několik let je v srpnu pořádán v Novém Bydžově celostátní žákovský turnaj za stále rostoucí účasti našich nejmladších tenistů. Získal si v krátké době velkou popularitu a je obesílán předními oddíly z českých zemí, ale i ze Slovenska. Vedoucí i rodiče zúčastněných žáků nešetří chválou na vzornou organizaci této soutěže, dotované velmi hodnotnými cenami. Také přátelské prostředí a pohostinnost organizátorů je účastníky kladně hodnocena. Odjíždějí do svých domovů s hezkými zážitky a za rok se rádi na turnaj vracejí.

Velmi dobrá úroveň bydžovského tenisu by nebyla možná bez pochopení a štědré podpory veřejných činitelů našeho města. Městský národní výbor v Novém Bydžově má neobyčejné pochopení pro činnost tenisového oddílu. Účinně podporuje řadu akcí, zejména celostátní žákovský turnaj. Patří mu za to vřelý dík pořadatelů. Také mnohé závody z města i okolí tenisový oddíl účinně podporují. Jim je nutno rovněž srdečně poděkovati.

Přejeme novobydžovskému tenisu, který se stal důležitou složkou tělovýchovy v našem městě, další úspěšný rozvoj. Nechť slouží jeho dvorce nejen k upevnění zdraví naší mládeže i dospělých při rekreačním sportování, ale i k dalším úspěchům závodních družstev oddílu a k propagaci našeho města. MUDr. Radim Uher

Zajímavosti

- **NÁRODNÍ PÍSNĚ Z BYDŽOVSKA. Za roboty v dobách feudalismu vzniklo na Bydžovsku přes 40 národních písní (např. Utíkej, Káčo — Tatíčku starej náš — Kdybys měla, má panenko — Měl jsem tě, holka, rád — Holka modrooká — Chodíval k nám, chodíval).**

- **LUSTR PRO GERU. Jablonecké sklárny v Novém Bydžově vyrobily pro divadlo v městě Gera (NDR) 750 kg těžký lustr, jehož průměr byl 4,5 m.**

- **BYDŽOVSKÉ HŘBITOVY. První hřbitov byl okolo hlavního chrámu (1305 — 1784). Druhý hřbitov se nacházel v prostoru U Trojice. Nynější hřbitov, v pořadí již třetí, je používán od r. 1882. Starý židovský hřbitov je z roku 1520, novější od r. 1885. Vojenský hřbitov za nemocnicí s hroby vojáků zemřelých v nemocnici r. 1866 byl upraven roku 1902.**

- **NEJSTARŠÍ ZVON. Na věži kostela ve Starém Bydžově je nejstarší zvon na Bydžovsku. Od zvonaře Brikcí z Cimperka jej v Praze dal ulít Václav Materna. Zvon váží „pouhých" 80 q, jeho srdce 174 kg.**

- **RÁDI TANČÍME. V roce 1972 bylo v naší sokolovně uspořádáno 18 společenských akcí, z toho 15 tanečních zábav, včetně 9 plesů. Tři akce měly ráz kulturně politický. V následujícím roce až do uzavření sokolovny pro generální opravu bylo uspořádáno 9 plesů a oslava MDŽ. V první polovině letošního roku se tančilo v sokolovně již osmkrát, z toho jednou při známé oslavě MDŽ. Třikrát se konaly kulturně politické akce.**
  Každým rokem kromě posledních dvou let se zde uskutečnilo více než 15 sportovních akcí. Mezi pravidelné návštěvníky patří žáci škol a cvičenci TJ Jiskra. Mimo ně navštíví sokolovnu ročně průměrně 22.000 hostů.

- **STOLETÉ JUBILEUM. Josef Štěpán z nedalekých Hlušic oslavil letos 100. narozeniny. Několik dní nato, v předvečer svého svátku, zemřel. Svým věkem se stal vzácnou výjimkou mezi občany této obce.**

- **OLYMPIÁDA NIKOLI SPORTOVNÍ. Na ZDŠ v Karlově ulici se uskutečnilo okresní kolo XXIII. ročníku Matematické olympiády kategorie Z za oblast Nového Bydžova. — Zúčastnily se ZDŠ z Chlumce n. C., Nechanic, Skřivan, Smidar, Hlušic a z Nového Bydžova, Karlova ul. Ze 24 účastníků bylo vytvořeno pořadí devíti míst.**

  Umístění žáků na prvních třech místech:

  1. místo: Jana Němcová,
  ZDŠ N. Bydžov, Karlova ul.

  Dagmar Trejbalová,
  ZDŠ N. Bydžov, Karlova ul.

  2. místo: Věra Hanušová,
  ZDŠ Chlumec nad Cidl.

  3. místo: Ivana Ornstová,
  ZDŠ Chlumec nad Cidl.

  Bohuslava Tesařová,
  ZDŠ N. Bydžov, Karlova ul.

  Žáci z Chlumce nad Cidlinou a naší devítiletky v Karlově ulici patří již tradičně mezi nejúspěšnější řešitele.

- **PENÍZE JAKO OBĚŽIVO. V roce 1973 jsme v Novém Bydžově vydali za potraviny 35,7 mil. Kčs, za textil 13,8 mil. Kčs, za oděvy téměř 6 mil. Kčs, za obuv 5,3 mil. Kčs, za knihy 929.000 Kčs, za elektrospotřebiče 6 mil. Kčs a v restauracích jsme za jídlo a pití utratili přes 11 mil. Kčs.**

- **NOVÉ PARKOVIŠTĚ. Technické služby a Okresní správa silnic v našem městě budují parkoviště u nemocnice, které pomůže vyřešit tíživou situaci v parkování aut před nemocnicí.**

- **PRO KRÁSU MĚSTA. Ve městě bylo vysázeno 1000 růží v ulicích: Smetanova, V ráji, Nerudova, Raisova, Tyršova, Brigádníků a Luční.**

- **OBČANSKÉ VÝBORY DĚTEM. OV č. 4 a 9 vybudovaly ve svých obvodech pro děti v zimě kluziště. OV č. 1 a 9 upravily po dohodě s MěstNV a Vč cukrovary prostranství na hřiště.**

- **PRO ČISTOTU VODNÍCH TOKŮ. Stavební dvůr, který buduje Ingstav a Povodí Labe u nových koupadel, bude sloužit při regulaci Cidliny a Kněžovky. Zároveň bude také vyčištěna vodní nádrž bývalých koupadel.**

- **NÁJEMNÍCI SOBĚ. Nájemníci v bytech „Domovní správy" vytvořili svépomocí na úpravách bytů hodnotu 90.000 Kčs. DS jim poskytla jen potřebný materiál.**

- **ČESTNÁ UZNÁNÍ. Na plenárním zasedání MěstNV byla předána čestná uznání rady ONV a rady MěstNV občanským výborům č. 9, 2, 13, 1 a 12, dále pionýrské skupině Mladý budovatel při ZDŠ v Klicperově ulici.**

- **HODNOTNÉ ZÁVAZKY. Naši občané se dosud zavázali odpracovat letos na přístavbě sokolovny 7349 hodin, na přístavbě mateřské školy 1770 hodin a na výstavbě chaty pro mládež a pionýry 1666 hodin.**

- **POMOC NA ÚPRAVĚ PARKŮ. Při úpravě parků v letošním roce velmi pomohli členové Svazu ovocnářů, ČČK a ČSL. Za to jim patří náš dík.**

- **BYTOVÝ FOND. V našem městě je 2544 domovních čísel. Z toho je 25,84% domů starších 100 let, 20,74% jsou domy z let 1880—1900, do r. 1920 bylo postaveno 18,25%, do r. 1945 28,01% a od roku 1946 7,16% domů. Od r. 1948 do r. 1973 bylo postaveno 178 domů, které představují 471 bytových jednotek.**

- **ŠKOLY. Ve městě je celkem 10 škol se 2879 žáky a 150 učiteli.**

Zabraňme krádežím jízdních kol

Jedním z úkolů Veřejné bezpečnosti je ochrana majetku občanů. Cílem každého pracovníka je, aby se odcizený majetek občanům co nejdříve vrátil, aby byl vypátrán pachatel krádeže a případ byl předán k projednání příslušným orgánům. Těmito a mnoha dalšími zásadami se pracovníci VB řídí i v případech krádeží jízdních kol, které se staly problémem i našeho města. Jízdní kolo představuje pro jeho majitele vždy určitou hodnotu. Přesto zjišťujeme, že občané svá jízdní kola nechrání tak, jak by si to zasloužila. Ponechávají je nezajištěná u obchodů, před restauracemi, v průjezdech a na dalších místech. Této důvěřivosti a někdy i lehkomyslnosti občanů pak zneužívají různí zlodějíčkové a pobertové.

V roce 1973 došlo v našem městě ke zvýšenému počtu uvedených krádeží. Většině poškozených byla kola díky pracovníkům VB včas a v pořádku vrácena. Několik pachatelů bylo pro krádež jízdních kol oznámeno národnímu výboru nebo soudu. Část krádeží nebyla prozatím objasněna. Nezamknutá kola jsou odcizována z různých důvodů. Někdy jsou používána k odjezdu domů, zpravidla mimo Nový Bydžov, k jízdě od restaurace k restauraci atp. Stává se, že někteří občané přijdou hlásit krádež a ani nevědí, kde jízdní kolo odložili.

Žádáme proto všechny občany, aby svůj osobní majetek chránili a kola před obchody a zejména restauracemi vždy zamykali. V opačném případě budeme častěji postihovat i jejich majitele, což je v souladu s příslušnými směrnicemi.

Npor. Z. Buchal

Jak jsem využil 1. číslo Zpravodaje

První číslo Novobydžovského zpravodaje si po zásluze získalo mezi dospělými mnoho čtenářů. Nejinak tomu bylo u žáků VI. B na ZDŠ v Karlově ulici, kde vyučuji českému jazyku. Spolu se žáky jsme se dohodli, že učiníme časopis svým pomocníkem při vyučování, především pro doplňkovou četbu a sloh. V hodinách čtení jsme střídali čítanku s časopisem, který to u žáků vyhrál. Článek o historii novobydžovské pošty se stal tématem pro slohovou práci. Při čtení článku o pracovních úspěších cihelny jsme některým odborným pojmům plně nerozuměli. Požádali jsme o pomoc žákyni, která má v tomto závodě zaměstnánu maminku. Doma ji vyzpovídala a v příští hodině čtení nám podala doplňující výklad.

Pozornosti žáků neuniklo ani významné jubileum požárního sboru a další zajímavosti z historie i přítomnosti města, v němž je jejich domov i škola.

A tak si žáci při čtení Zpravodaje zároveň uvědomili, že mohou být právem na své město hrdi, mnoho jim dává, ale též požaduje pomoc. Také oni mohou a musí, jako jejich rodiče, přispívat k jeho dalšímu rozvoji a zkrášlování.

B. Zámečník

Spořitelna informuje

Vklady na výherní vkladní knížky jsou jedním z oblíbených druhů vkladů obyvatelstva. U místní pobočky České státní spořitelny jich je vedeno celkem 8616 s celkovými úsporami 42 mil. Kčs. Spoření na VVK se vyplácí, naše pobočka připsala při 1. letošním slosování 229 vkladatelům výhry ve výši 557.060 Kčs.

Spořitelna nezapomíná ani na mladé vkladatele. 128 účastníkům 1. cyklu prémiového spoření mladých připsala v dubnu kromě dvouprocentního úroku ještě prémie ve výši 152.710 Kčs.

Značný zájem mladých lidí se soustřeďuje na novomanželské půjčky. Naše spořitelna je poskytuje při zvýhodněné úrokové sazbě mladým manželům od dubna minulého roku. Upozorňujeme mladé manžele, kterým se narodilo dítě po uzavření smlouvy o půjčce a dosáhlo již 1 roku svého věku, že mohou uplatnit nárok na státní příspěvek.

Naše spořitelna jako jediná v okrese poskytuje pro obyvatele našeho města a širokého okolí další důležitou službu — směnárenskou činnost ve styku se socialistickými státy. Využijte tuto službu před cestami do zemí našich přátel.

L. Špaček

Redakční rada se omlouvá za chybnou informaci, která byla uvedena v 1. čísle v článku Splnění volebního programu. Místo OV č. 3 byl odměněn OV č. 2, jehož předsedkyní je s. Čeřenová.

Josef Trejbal

Matka

Bylo vždy milé dívat se na její tvář,
když slunce se roztékalo do červánků
a její něžný profil obkreslila svatozář
jak dávným světicím kolem spánků.

Při procházce po lukách, cestou i lesem
ruku svou často podala mi,
vzduch voněl třezalkou, heřmánkem, vřesem,
stráně a paseky jahodami.

Zima když bíle v kraji ustlala si
a skřivánci, kosi přestali pět,
maminka jak víla se zlatými vlasy
pohádky divukrásné začala vyprávět.

Polibek od maminky na dětské vlásky
a hřejivé objetí v její náruči
byly vstupenkami do říše její lásky,
kde i zloba a nenávist se milovat naučí.

Bylo potřebné poznat její ruce ztvrdlé prací
a sledovat rady jak dobrá znamení,
tolikrát v životě se člověk k nim vrací
jak pstruh v podvečer k čistému prameni.

Když byla bída hostem v našem domě
a zlé nemoci ujídaly z krajíce,
žila maminka více než skromně,
však dětem z mála dala nejvíce.

Po letech z časoprostoru našeho žití
navždy odvane stříbrné kouzlo mládí,
i tehdy po matce toužíme jak včela po kvítí,
jež vůní i barvou svou ji trvale svádí.

Pro vděčné děti matka nikdy neumírá,
jen stárnutí její se provždy zastaví,
v tom je má vezdejší lidská víra,
křehká jak ocún či chrpy krajkoví.

Za vše ti, matko, posílám díkuvzdání,
ty's branou, kudy jsem vešel do světa,
mou lásku i věk nelze vyzpívat ani,
proto je vdechuji růži, jež právě rozkvétá.

TANEČNÍ

Kurs tance a společenské výchovy, který každoročně pořádá MKS, bude letos opět řídit oblíbený mistr tance dr. K. Kavalír se svou partnerkou. Přesný začátek kursu bude oznámen na plakátech. Přihlášky přijímá Městské kulturní středisko v Novém Bydžově od 12. srpna do 3. září 1974.

— Há —

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ. - Vydává Městské kulturní středisko v Novém Bydžově nepravidelně čtyřikrát do roka. Řídí redakční rada, odpovědný redaktor Josef Trejbal. Povoleno odborem kultury ONV v Hradci Králové pod čj. 2118/72. Tisknou VČT, n. p., provoz 14 Nový Bydžov. Náklad 2000 výtisků.

10 let

1964 ★ 1974

Jablonecké sklárny, n. p.,
závod NOVÝ BYDŽOV

VYRÁBÍ

- broušené lustrové ověsy
- skleněnou stavební mozaiku
- stylové křišťálové lustry

PŘIJÍMÁ MUŽE A ŽENY DO ZAMĚSTNÁNÍ

- doplatky v záuční době při broušení skla
- dobré platové podmínky
- podnikové rekreační středisko
- rekreace u moře v NDR
- informace - osobní oddělení, tel. 40 - klapka 4

OKRESNÍ STAVEBNÍ PODNIK
Hradec Králové se sídlem v Novém Bydžově

ve svých střediscích

V NOVÉM BYDŽOVĚ, V CHLUMCI nad Cidlinou, VE SMIŘICÍCH nad Labem,
V TŘEBECHOVICÍCH pod Orebem A V NECHANICÍCH

provádí:

veškeré stavebně montážní práce včetně nově zavedených profesí - kladení PVC a elektroinstalace,

výrobu malty, směsí pro fasádní omítky, teracových výrobků, truhlářských a zámečnických stavebních prvků,

projektovou dokumentaci a odhady nemovitostí, poradenskou službu pro soukromou bytovou výstavbu

Pro plánované rozšíření kapacity přijímá pro všechny obory odborné a pomocné dělníky a učně, stavební techniky a projektanty s možností účasti v družstevní bytové výstavbě.

Přihlášky přijímá osobní oddělení v Novém Bydžově